

مروری بر اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی سیرالئون

دکتر بیژن بیدآباد روح‌الله محمدی

زمستان ۱۳۸۸

فهرست مطالب

مقدمه.....	۵
وضعیت سیاسی - اجتماعی سیرالئون.....	۸
موقعیت جغرافیایی.....	۸
تاریخ.....	۸
تمرکز زدایی و مشارکت.....	۱۱
ساختار اجتماعی.....	۱۶
ساختار سیاسی سیرالئون.....	۲۲
فساد در سیرالئون.....	۲۵
وضعیت کلان اقتصادی سیرالئون.....	۲۹
تولید ناخالص ملی در سیرالئون.....	۲۹
توزیع درآمد.....	۳۲
شاخص قیمت مصرف کننده و تورم در سیرالئون.....	۳۳
سهم سرمایه گذاری خارجی از تشکیل سرمایه ثابت.....	۳۷
تراز حسابهای جاری سیرالئون.....	۳۷
تجارت.....	۴۰
تولیدات معدنی سیرالئون.....	۴۰
تولیدات کشاورزی سیرالئون.....	۴۱
نیروی انسانی.....	۴۵

۴۵	منابع انسانی
۴۵	توسعه انسانی
۴۶	شاخص توسعه انسانی (HDI)
۵۶	امید به زندگی
۵۷	پیشرفت آموزشی
۵۸	سلامت عمومی
۵۸	فقر
۶۰	برابری پول محلی، شرایط بانکهای فعال و جابجایی پول
۶۰	نظام بانکی در قاره آفریقا
۶۴	وضعیت برابری پول محلی
۶۵	نرخ ارز واقعی و اسمی موثر
۶۷	بانکهای فعال سیرالئون
۷۱	برنامه های توسعه ای در بخش پروژه های زیرساختی
۷۶	مقابله با کمبود زیرساختها
۷۷	توجه به سرمایه انسانی
۷۸	تاسیس رژیم مالی اثرگذار و رقابتی
۷۸	تسهیلات تجاری
۷۹	ارتقاء تسهیلات سرمایه گذاری مستقیم خارجی
۷۹	هدف گذاری سرمایه گذاری در بخش های مختلف
۸۵	سازمان های بین المللی
۸۸	کمک های بین المللی به سیرالئون
۹۲	آرمان های توسعه هزاره

- عهدنامه جهانی (Global Compact) ۹۳
- سرمایه گذاری در یک محیط سالم و نوین برای فعالیت بخش خصوصی ۹۵
- مدیریت مستقیم هزینه و خطر ۹۵
- فراهم آوردن فرصتهای جدید داد و ستد ۹۶
- سهم شرکتها در توسعه ۹۸
- فعالیت های اصلی شرکت ها ۹۸
- گفتمان های سیاسی و ترویجی ۹۹
- تشویق به سرمایه گذاری در کشورهای با حداقل توسعه یافتگی به ویژه در آفریقا ۱۰۱
- پشتیبانی از کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه بخاطر افزایش دسترسی به بازار،
همکاری رسمی برای توسعه ، و معافیت بدهی ها ۱۰۱
- کار مناسب و سازنده برای جوانان ۱۰۲
- دسترسی به فن آوری به ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات ۱۰۳
- منابع و مراجع** ۱۰۵

مقدمه

تحقق توسعه اقتصادی در یک جامعه بدون تقبل انجام سرمایه گذاری های زیربنایی و زیرساخت های لازم امکانپذیر نیست. این سرمایه گذاری ها که عمدتاً در راستای تسهیل جریان سرمایه گذاری و تکمیل طرح های زیربنایی صورت می گیرد، بخش جداناپذیری از توسعه اقتصادی را دربرمی گیرد. پیشگامی دولت ها در فراهم آوردن این زیرساخت ها و برنامه ریزی برای تکمیل حلقه های مفقوده، فرآیند توسعه اقتصادی را تسریع می کند. بنابراین، آگاهی از تناسب و کفایت سرمایه های زیرساختی در هر کشور می تواند خود شاخصی در راستای سنجش درجه توسعه یافتگی تلقی گردد.

شواهد مختلف به لحاظ بررسی تئوری های سرمایه گذاری مستقیم خارجی و بررسی تجربی کشورها نشان می دهد که در اقتصادهایی که حاکمیت مطلقه قانون به رسمیت شناخته نمی شود تلاش برای جذب سرمایه گذاری خارجی با وجود اعطای امتیازات و تسهیلات بیشتر، همیشه با شکست و ناکامی مواجه بوده است. از این رو تلاش برای افزایش امنیت سرمایه گذاری از طریق ثبات در سیاست های دولت و عدم تغییر مداوم قوانین مربوطه می تواند از اولین اولویت ها برای تشویق سرمایه گذاری خارجی قلمداد گردد. شایان ذکر است با افزایش امنیت سرمایه گذاری نه تنها زمینه برای جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی، بلکه افزایش سرمایه گذاری داخلی نیز فراهم می شود.

به طور کلی با توجه به امکان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشورهای مختلف جهان، به ویژه در سال های اخیر که اغلب کشورها اقدامات اساسی در راستای جلب بیشتر سرمایه گذاری مستقیم خارجی انجام می دهند، مطلوبیت تنها یک یا چند متغیر از انگیزه های اقتصادی مالی و فنی و یا عوامل حمایتی، سیاسی و جغرافیائی برای اقدام شرکت های مذکور برای سرمایه گذاری در یک پروژه

خاص در يك کشور كافي نخواهد بود، بلكه آزيابى تمام عوامل به صورت يك مجموعه، منجر به اتخاذ تصميم انجام سرمايه گذارى يا عدم انجام سرمايه گذارى مى گردد.

بدين منظور در اين پروژه نيز به بررسى امكان سرمايه گذارى در زيرساخت هاى کشور منتخب (سيراالئون)، پرداخته شده و وضعيت کشور با توجه به متغيرهاى اقتصادى، اجتماعى، سياسى و ... مورد بررسى قرار گرفته است.

وضعیت سیاسی - اجتماعی سیرالئون

موقعیت جغرافیایی

کشور سیرالئون (SIERRA LEONE) با ۷۱۷۴۰ کیلومتر مربع مساحت (حدود وسعت استان سمنان ایران) در غرب آفریقا و نیز در ساحل شرقی اقیانوس اطلس بین کشورهای گینه و لیبریا قرار دارد، ۷۱۶۲۰ کیلومتر مربع از خاک آن در خشکی و ۱۲۰ کیلومتر آن در دریاست.

آب و هوای آن حاره ای و پر باران بوده و درجه حرارت این سرزمین بین ۱۶ تا ۲۸ درجه سانتی گراد نوسان دارد، میزان بارندگی در نقاط گوناگون آن بین ۱۸۳ تا ۶۷۸ میلی متر متغیر است، رودهایش از قبیله منو، لیبریا و موآ جهت شرقی غربی داشته و به اقیانوس اطلس می ریزند، از لحاظ پستی و بلندی این کشور را به پنج بخش می توان تقسیم کرد: زمینهای ساحل اقیانوس اطلس، دشتهای کم ارتفاع داخلی، فلات داخلی، شبه جزیره فری تاون و منطقه کوچک فوتاجالون. بلندترین نقطه آن از سطح دریای آزاد ۱۹۴۸ متر ارتفاع دارد. شمال و شرق سیرالئون پوشیده از ساوان (از ارتفاع ۵۰۰ متر تا ارتفاع ۲۱۰۰ متر در سلسله جبال لوما) است و منطقه ساحلی آن را جنگل مرطوب پوشانیده است.

تاریخ

سیرالئون دهه‌های متمادی درگیر جنگ داخلی بوده و سرانجام به کمک نیروهای ناتو و انگلستان در سال ۲۰۰۲ به این جنگ خاتمه داده شد و بیش از ۱۷ هزار سرباز خارجی ده‌ها هزار شورشی مسلح را

خلع سلاح کردند. در این جنگ ده‌ها هزار نفر توسط شورشیان کشته شدند و علامت اختصاری این شورشیان بریدن دست یا پای قربانیان خود بود. سیرالئون در تاریخ بیست و هفت آوریل ۱۹۶۱ از زیر نفوذ انگلیسیها خارج شد و به استقلال رسید. شهر «فری تاون» پایتخت سیرالئون است و از دیگر شهرهای پرجمعیت آن می‌توان به «کنما»، «کابالا» و «بونت» اشاره کرد. این کشور هم‌اکنون کشور وضعیفی است و با فقر، فساد و کمبود مدیریت در اقتصاد دست به گریبان است. سیرالئون از لحاظ معادن الماس بسیار غنی است. تجارت جواهرات قاچاق در این کشور با عنوان "الماس خون" انجام می‌گیرد که همین موضوع باعث ایجاد تنش‌های مالی و درگیری‌های غیر نظامی شده که دولت تلاش می‌کند تا قاچاق الماس از طریق مرزها را متوقف کند. سیرالئون سابقه‌ای طولانی در تجارت برده دارد و مرکز ارسال هزاران اسیر آفریقایی به کشورهای استعمار طلب بوده است. پایتخت این کشور فری تاون از سال ۱۷۸۷ به عنوان محل اصلی زندگی بردگانی شد که به کشور خود بازگشته بودند

سیرالئون با جلوه دایمی عقب ماندگی در زمینه‌های گوناگون در قاره آفریقا مشخص شده است و این در حالی می‌باشد که منابع و ذخایر سرشاری دارد و در موقعیت فوق العاده استراتژیکی هم واقع شده است. بررسیها نشان می‌دهد که نقشه‌های استعماری در رکود و عقب افتادگی آن نقش بارزی داشته است. در قرون گذشته بخشهایی از سیرالئون مرکز برده‌های آفریقایی آزاد شده بود، در سال ۱۴۶۰ میلادی کاشفان پرتغالی آن را کشف کردند و در سال ۱۸۹۶ میلادی این کشور تحت الحمایه بریتانیا قرار گرفت.

دکتر میلتون مارگایی از طایفه "مند" که تحصیلات خود را در کالج بوو فورابی به پایان رسانیده بود به عنوان نخستین پزشک از میان مردم بومی در سیرالئون به طبابت پرداخت وی که از یک خانواده بزرگ رؤسای سنتی برخاسته بود و عمیقاً به آداب و رسوم و هویت فرهنگی کشورش پای بند بود، به جامعه

سری پورو تعلق داشت. وی در طول ۱۸ سال طبابت در روستاها، از آموزش مذهبی زنان به منظور توسعه بهداشت سود گرفت و شیوه نوسازی از درون را در مورد جامعه آفریقایی از زنان شروع کرد. او از همین طریق فعالیت سیاسی را پی گرفت و دو بخش باسوادان و سنتیها را آشتی داد. پایه گذاری احزاب سیاسی که برای استقلال مبارزه کردند، با همین تلاش عملی شد و در آوریل ۱۹۵۳ میلادی شش عضو حزب مردم این سرزمین که از سوی فرماندار انگلیس برای عضویت در شورای اجرایی برگزیده شده بودند، وظایف مربوط به وزیران را عهده دار شدند. سال بعد میلتون مارگای رهبر حزب مردم سیرالئون به عنوان رییس هیأت وزیران انتخاب شد و در سال ۱۹۵۸ میلادی نخست وزیر گردید. سرانجام به دنبال اعتصابهای پی در پی مردم تصمیم نهایی در مورد اعلام استقلال این کشور اتخاذ کرد و روز ۲۷ آوریل ۱۹۶۱ میلادی، کشور سیرالئون به عنوان یک واحد سیاسی مستقل حضور خود را در عرصه های بین المللی اعلام کرد.

اگرچه سیرالئون پس از استقلال، تمامیت ارضی خود را حفظ کرد، ولی برخی تحركات سیاسی حزبی و کودتاهای ملال آور در عقب ماندگی آن دخالت داشت؛ توطئه ها و تغییراتی که از نبودن کارآیی و نادرستی در حکومت ناشی می شد. سیرالئون صحنه چندین کودتای نظامی شد تا سرانجام وقتی نظامیان اطمینان یافتند رجالی که بر سر کارند کمتر از سیاست مدارانی که برکنارشان ساخته بودند اهل جدال و فسادند، حکومت را به غیر نظامیان وا نهادند. از سال ۱۹۶۸ میلادی که حکومت غیر نظامیان در این کشور روی کار آمد، و دکتر سیاکا اسپونس ابتدا به نخست وزیری و در آوریل ۱۹۷۱ م به سمت ریاست جمهوری سیرالئون برگزیده شد.

سیرالئون نام خود را از کوهستان شیرها گرفته است زیرا صداهای توفانهای گرمسیری را اروپاییان ساکن در آن به غرش شیر تشبیه کرده اند.

فری تاون مرکز حکومت سیرالئون در شبه جزیره ای در کنار اقیانوس اطلس واقع است. کشور سیرالئون چهار استان دارد که هر کدام به ۱۴۷ منطقه قبیله نشین تقسیم می شود.

تمرکز زدایی و مشارکت

تمرکز زدایی به معنای واگذاری بخشی از امور به مناطق، کاهش فعالیت های دولتی و سپردن آن به بخش خصوصی به منظور افزایش کارآیی از طریق مشارکت مردمی در فضایی رقابتی، ابعاد ویژه ای را در مباحث توسعه اقتصادی به خود گرفته است. جنبه بسیار مهم دیگری که در مبحث مشارکت مورد توجه قرار گرفته است، میزان مشارکت زنان در توسعه اقتصادی است. میزان مشارکت زنان در فعالیت های اقتصادی و برنامه ریزی ها و تصمیم گیری ها، شاخصی مهم در سنجش درجه توسعه یافتگی کشورها محسوب می شود.

در فرهنگ سنتی سیرالئون، زنان جایگاهی پایین تر از مردان دارند و تنها با حمایت مردان قادرند زندگی سالم و مورد قبولی داشته باشند. اگر زنی شوهر نداشته باشد باید سرپرستی وی را یکی از بستگان مرد و یا حتی زنان سالخورده ای که دارای شوهر بوده و فرزند دارند، عهده دار گردند، البته این سرپرستی متضمن مخارج نمی باشد. وظیفه زنان در این کشور نسبت به جامعه ای که در آن اقامت دارند، متفاوت است و بر حسب نقاط شهری و روستایی، موقعیت تحصیلی و وابستگی های قبیله ای فرق می کند اما عمده وظیفه آنان کشاورزی، دامداری، خانه داری و به دنیا آوردن فرزند است و داشتن همسر نیز برایشان نوعی افتخار و حتی تشخص اجتماعی محسوب می گردد و در تحکیم هویت آنان دخالت دارد، زنان عقیم را لعنت شده و شوم می دانند، همچنین بر اساس سنت و آداب قبیله ای

در برخی امور آزادی و اختیاراتی دارند کما اینکه در پاره ای از امور محدودیت دارند. به عنوان نمونه حق داد و ستد و فعالیت اقتصادی داشته و می توانند درآمد خود را طبق میل خویش صرف کنند.

زنان هنگامی که در خانواده پدر هستند، تحت قیمومت اویند و پس از ازدواج تحت سرپرستی شوهر و خانواده اش قرار می گیرند. حتی پس از مرگ همسر طبق یک سنت قبیله ای زن باید به عقد ازدواج یکی از برادران شوهر در آید مگر اینکه مهریه را پرداخت نماید و از سلطه این خانواده رهایی یابد. هنگامی که می خواهند دختری را به خانه شوهر ببرند، او از والدین خویش می خواهد که برایش دعا کنند، آنان نیز ضمن نصیحت وی و به خصوص توصیه مطیع شوهر بودن، از خداوند می خواهند که در مسیر زندگی سعادت و شادمانی را در آغوش بکشد و از گزند حوادث و بلاها مصون باشد.

در جوامع روستایی و نقاطی که آداب و رسوم سنتی و کهن حاکم است چند همسری رایج بوده و به داشتن فرزندان زیاد افتخار می کنند. در این نواحی زنان نه تنها برای شوهران مشکلات اقتصادی به بار نمی آورند بلکه در تقویت بنیه خانواده آنان از طریق فعالیتهای مختلف می کوشند. زنان در روستاها غالب کارهای کشاورزی را بر عهده دارند و مردان تنها شخم زدن و کارهایی را که مستلزم نیروی بدنی است انجام می دهند، از این جهت در دهه های گذشته حتی زنان ترجیح می دادند که با مردی زندگی کنند که دارای چندین همسر باشد و مردان نیز چنین فکر می کردند که داشتن یک همسر آنان را فقیر می کند و زنان متعدد توان اقتصادی و در نتیجه پایگاه اجتماعی شان را ارتقاء می دهند، زنان هم وقتی در چنین خانواده ای باشند کارها را بین هم تقسیم می کنند و در نتیجه فشار کمتری را متحمل می گردند. البته در سالهای اخیر به دلیل تحصیلات و گرایش به زندگی شهر و نیز تماس مکرر با انسانهای باسواد و همچنین در اثر فعالیت گروههای مذهبی و برخی سازمانهای دولتی، چندهمسری به تدریج

کاهش یافته است ولی این رسم هنوز در بین رؤسای قبایل، افراد متمکن و سالخورده یک نوع تشخیص اجتماعی محسوب می گردد و همچنان متداول می باشد.

زنان در سیرالئون وظایف سنگینی را بر عهده دارند و باید برای رسیدگی به امور مربوط به خود قبل از طلوع آفتاب بیدار شوند و تا پاسی از شب به کارهای خویش پردازند. رفتار با آنان به میزان تحصیلات، موقعیت شغلی، محل سکونت، قبیله و باورهای قبیله ای ارتباط دارد و در برخی طوایف آنقدر برای زنان اهمیت قایل هستند که حتی زمینه هایی فراهم می کنند تا آنان به ریاست قبیله برسند.

اگرچه زنان سیرالئون در مسایل سیاسی نقش کمی داشته اند اما نمی توان همین موضوع را فراموش کرد که خانم مادام یوکو حاکم کنفدراسیون "کپا - مندی" یکی از قدرتمندترین زنان سیاسی غرب افریقا بود که با نفوذ سیاسی که ناشی از درایت، هوش، قدرت، شخصیت و ثروت بود، بر قلمرو تحت امرش اعمال قدرت می کرد. مادام یوکو در دوره تغییرات سیاسی اجتماعی سریع در سرزمین قوم مند، در سیرالئون به مقام سیاسی اجتماعی بالایی دست یافت. زنان این قبیله (قبیله مند) به طور عام و به ویژه آنان که در سلسله رؤسا به دنیا آمده بودند دارای هوش، جذب و اقتداری بودند و اغلب از ویژگی زن بودن خویش جهت دستیابی به قدرت سیاسی قابل ملاحظه استفاده می کردند. بسیاری از این زنان از اعتبار و نفوذ در یک یا چند انجمن مخفی برخوردار بوده و اغلب امور پزشکی را اداره می کردند و برخی اوقات اقبال خوبی برای استفاده از خدمات مسلمانی متخصص و تشریفات مذهبی داشتند، هرچند مادام یوکو عقیم بود و اولادی نداشت که یاد او را زنده نگه دارد اما با سرپرستی تعداد زیادی از ایتام، نقش مادری خود را ایفا کرد. او با داشتن تعداد زیادی حامی که به شیوه ای جالب پرورش داده بود با مهارت فراوان و ابتکاری کم نظیر برخی تشکیلات اجتماعی سیاسی را با خود همسو کرد و از شبکه خویشاوندان نسبی و اقوام سببی و روابط دوستانه برای توسعه قلمرو حمایت سیاسی خود استفاده کرد تا

حاکم نشین یا فدراسیون گسترده شد. در وضع فعلی هیچ زن سیرالئوننی دارای عنوانین استاندار، شهردار یا عضو شورای محلی نیست و شاید بتوان تعداد اندکی از آنان را در سطوح پایین تر سیاسی همچون انجمن محلی بازار در روستا و شهر مشاهده کرد. در چند دهه اخیر تحریک اجتماعی در سیرالئون افزایش یافته و محدودیتهایی که به طور سنتی زنان با آن مواجه بودند تا حدودی کاهش یافته است، شهرنشینی نیز ساختار قبیله‌ای و اجتماعی را تغییر داده و این تحول بر زنان بیشتر اثر نهاده است. در گذشته مردها به شهر می‌آمدند و با کار و تلاش فراوانی ثروتی اندوخته و به روستا بازمی‌گشتند، در آن فاصله زنان نگهداری از خانه و تربیت فرزندان را عهده‌دار بودند. در چنین شرایطی جایگاه زن در خانواده و اجتماع را فرهنگ سنتی مشخص می‌کرد. این موضوع اگر توأم با مشقت برای خواهران بود اما تا حدودی متضمن سلامت خانواده و ارزشهای اخلاقی بود اما در سالهای اخیر مردم روستاها برای رهایی از فقر و راحت شدن از زحمت طاقت‌فرسا و نیل به رفاه نسبی به سوی شهرها هجوم می‌برند. این تهاجم موجب گردیده که زنان نیز الگوهای سنتی را تا حدودی نفی کرده و افزون‌طلب شوند و در شهرهای گوناگون سیرالئون و بویژه فری‌تاون در حاشیه خیابانها، زنان فروشنده‌ای را می‌توان یافت که در کنار یکدیگر به پیله‌وری مشغولند.

آنان از یک سو با نیروهای پلیس و شورای شهر مواجه می‌گردند که به انحاء گوناگون در کارشان اشکال‌تراشی می‌کنند و رشوه می‌خواهند و از سوی دیگر با یکدیگر در مورد شرایط زندگی و روابط مختلف خود گفتگو کرده و اطلاعات زیادی را به دست می‌آورند که ضمن تأثیرگذاری بر ارتقای سیاسی - اجتماعی آنان، از این رهگذر متأسفانه به بسیاری از ردیلتها آگاه می‌گردند و از ارزشهای سنتی پا بیرون می‌نهند. به همین دلیل روزانه در شهرهای سیرالئون حوادث ناگوارتری اتفاق می‌افتد که ناشی از روابط ناسالم می‌باشد. کارگزاران حکومت استعماری انگلیس از ابتدای سلطه بر سیرالئون

تلاش داشتند که وانمود کنند برای زنان ارزش افزونتری قایلند و در دادگاههای دولتی شکایت آنان را مورد بررسی قرار می‌دادند که این وضع بر زنان اثر گذاشت. همچنین آنان می‌کوشیدند دختران و پسران به طور مختلط آموزش داده شوند. کریول، اولین قبیله سیرالئون بود که در رفتار خود با زنان تجدید نظر کرد و ضمن نفی اجتماعات سنتی و آموزشهای بومی، دختران را به مدارس فرستاد.

توسعه بی‌رویه شهر و عدم توانایی دولت در گسترش امکانات آموزشی موجب شده که این شرایط جدید مشکل‌آفرین هم باشد. زنانی که برای مشارکت اقتصادی به شهرها می‌آیند از فرهنگ سنتی فاصله می‌گیرند و نسبت به ارزشهای بومی بی‌علاقه می‌شوند و هویت اصیل خود را در معرض تهدید قرار می‌دهند. برخی مسایل موجب گردید که زنان فروشنده در شهرهای سیرالئون به یک سازماندهی درونی برسند و از این طریق در مقابل شرایط نامساعد و فشارهای حکومتی مقاومت نشان دهند. به عنوان نمونه تظاهراتی از سوی فروشندگان زن در فری‌تاون به وقوع پیوست که در آن شمار زیادی از زنان شرکت کرده و از میدان مرکزی شهر به سوی مقر پلیس حرکت کردند. علت آن، تصویب قانون منع فروش کالا توسط پيله‌وران که اکثراً زن می‌باشند، بود. این تظاهرات که در نوع خود بی‌نظیر بود به عدم اجرای قانون مزبور و نیز کاهش فشار قوای پلیس بر زنان فروشنده انجامید. یک مشکل دیگر که برای زنان فروشنده وجود دارد این است که شوهران آنان انتظار دارند که این افراد به اقتصاد خانه کمک کنند و اگر شوهر احساس کند که درآمد همسرش کفاف مخارج خانواده را خواهد داد از پرداخت مخارج به همسر خود امتناع می‌کند، از این رو برخی از زنان شاغل بخشی از درآمد خویش را در اختیار همکاران خود گذارده و یا متأسفانه نزد رباخواران محلی پس‌انداز می‌کنند تا از این وضع رهایی یابند.

بر خلاف زنان فروشنده که از سازماندهی، حمایت گروهی و امکانات مالی بیشتری برخوردارند، زنان شاغل در ادارات و بخشهای خصوصی از وضع چندان مطلوبی بهره‌مند نیستند. حقوق و مزایای بخش اداری به سختی کفاف زندگی ده روز از یک ماه را می‌دهد و در بخشهای خصوصی هم میزان حقوق به رضایت کارفرما از کارمند بستگی دارد و قابل تغییر می‌باشد و در این امور ترجیح می‌دهند زنان جوان را برای کار استخدام کنند زیرا به آنان اطمینان بیشتری دارند و کمتر از مردان به جاه‌طلبی و زیاده‌خواهی و احیاناً فساد اداری روی می‌آورند و هر گاه هم از آنان رضایت نداشته باشند، می‌توانند به راحتی اخراجشان کنند.

بنا به گزارشی که در سال ۱۹۸۹ میلادی توسط یونسکو انتشار یافته زنان کارمند در صورت داشتن شوهر، بخشی از حقوق خود را صرف حفظ وضع ظاهری کرده و قسمتی دیگر را به رفع مایحتاج خانواده اختصاص می‌دهند اما زنان مجرد که مسؤولیت نگهداری از خانواده را به عهده ندارند بیشتر هم‌تشان این است که اوقات خود را در تبعیت از مُد و رفت و آمد در بازارها و فروشگاهها بگذرانند، تبلیغات رسانه‌های غربی این زنان را وسوسه می‌کند که از مدهای روز که غالباً افزون از توان مالی آنان است پیروی کنند و زنان شاغل هم پیوسته تلاش می‌کنند با درآمد محدود خویش با این وضع هماهنگ شوند و حتی موفقیت کوچکی در این راه را گام مهمی برای ادغام شدن در زندگی شهری تلقی می‌کنند.

ساختار اجتماعی

ساختار اجتماعی کشور سیرالئون را قبیله تشکیل می‌دهد و هیجده گروه نژادی در این سرزمین سکونت دارند. قبل از آنکه نظام حکومتی این کشور به شیوه‌ای نوین شکل بگیرد، رؤسای قبایل در مناطق تحت

قلمرو خود حکومت می‌کردند و در برخی طوایف قدرت حکومت بین اشخاص خانواده تقسیم می‌شد. تاریخ سیرالئون مشحون از اغتشاشات سیاسی شدید و رقابتهای خطرناک بین قبیله‌های مرکزی حکومت، اقوام «مند» و «تمن» که دو قوم درون کشوری‌اند می‌باشد و این نزاعها در نظام خانواده‌ها اثر گذاشته و چندگانگی فرهنگی را به دنبال داشته است.

حدود یک سوم سکنه سیرالئون را قبیله "مندی" تشکیل می‌دهند. تنظیم‌کننده روابط خانواده در این قبیله پدر است، ازدواج علامت تشخیص به شمار می‌رود و کسانی که به این برنامه تن نمی‌دهند تحقیر می‌شوند. به همین دلیل حتی زنان بیوه پس از سوگواری برای همسر به فکر ازدواج می‌باشند. زنان رنجهای فراوانی را تحمل می‌کنند و هر مردی که زنان زیادتری دارد در واقع گویی که کارگران بیشتری دارد. بر اساس پژوهشهایی که خانم پولم در منطقه غرب آفریقا انجام داده است زن در قبیله با رسیدن به مقام مادری به عنوان کدبانویی که باید به رفع نیازهای کودک خود برسد شناخته می‌شود. گرچه نفوذ مادر بر فرزند ذکور با بزرگ شدن آنان تقلیل می‌یابد با این حال نفوذش بر دختران تا مدتهای مدید طول می‌کشد. روابط بین پدربزرگها و مادربزرگها با نوه‌ها از صمیمیت و اعتماد برخوردار است و احترام ظاهری که خود منبعث از وظیفه‌ای است که باید نسبت به تمامی افراد مسن ابراز کرد به آن اعتدال می‌بخشد.

صمیمیت بسیار نزدیکی که در کودکی بین یک برادر و خواهر از یک پدر و مادر وجود دارد از سن ۱۲ یا ۱۳ سالگی جای خود را به متانت و احتیاط فوق‌العاده‌ای می‌دهد. برای یک برادر اکیداً ممنوع است که بر حصیری که خواهرش روی آن خوابیده بخوابد و یا بر عکس. خشمگین شدن علیه یک خواهر، ناسزا گفتن و یا کتک زدن، کاری بس شگفت است و در این حال هر تقاضایی اعم از گردن‌بند و مانند آن خواهر داشته باشد نباید برادر از آن طفره رود. کودکان پس از بلوغ به باور عمومی

رشد کافی برای ورود به اجتماع بزرگتر را یافته و از این رو برنامه هایی بر حسب دختر یا پسر برایشان تدارک می بینند. تربیت دختران بر اساس اخلاق و فرهنگ قبیله یکی از مهمترین وظایف مسؤولین هر قبیله به شمار رفته و برای این آموزشها اهمیت خاصی قایلند.

تمام قبایل دارای اجتماعات مخصوص دختران به نام سندی (SANDY) یا وند (WUNDO) هستند که هدف آن آموزش دختران برای امر ازدواج است. رهبر این اجتماع سوا یا سویی (sewie) نامیده می شود که معمولاً زنان سالخورده اما مسلط به فرهنگ و سنن قبیله ای می باشند. در این آموزشها دختران را به نقطه دوری از دهکده که معمولاً در اعماق جنگل است می برند و در کلبه ای نگهداری می کنند، تعالیم اختصاصی آنان همان الگوهای پذیرفته شده زندگی و شیوه های آن است که حالتی نمادین و رازگونه دارد. به دختران آموزش می دهند که سخت کوش بوده و در رفتار بویژه در برابر کهنسالان ملایم باشند. هر گونه بی توجهی در این امر به سختی مجازات دارد. وظیفه دختران این است که در خدمت بزرگترها باشند و برایشان آب آورده و آن را برای استحمام گرم کنند، آنان باید صبح زود بیدار شده و به زنان مسؤول به صورت دسته جمعی سلام گویند و سپس به کارهای داخلی و وظایف روزمره مبادرت ورزند. آموزش هنگامی شکل جدی پیدا می کند که دختر ویژگیهای لازم بدنی و روحی را برای مادر شدن در خود حس نماید. اصولاً ورود در اجتماعات سنتی با تحمل کارهای سخت و غیر عادی توأم می باشد و حفظ اسرار اجتماع از مهمترین وظایف هر گروه به شمار می رود. پس از پایان مراسم ابتدایی و مقدماتی وظایف مادری و همسر داری به دختران آموخته می شود از جمله آنها آشنایی با خواص داروهای سنتی هر منطقه و مبارزه با مکر جادوگران بویژه جلوگیری از جادوگر شدن شوهر و علاقه مند ساختن وی را به زندگی می توان نام برد. دخترانی که برای این نوع تربیتها به کلبه جنگلی می روند معمولاً بین ۱۵ روز تا یک ماه در آنجا اقامت دارند. در این مدت

والدین دختران هر صبح و شام یک سینی غذای خوب و تقویت کننده توسط فردی که از طریق اجتماع مزبور مشخص شده برای آنان می‌برند. معمولاً این مراسم پس از فصل برداشت محصول که خانواده‌ها امکانات بهتری دارند صورت می‌گیرد، در طی این مراسم اسامی جدیدی به دختران داده می‌شود و در پایان به عنوان عضو کامل جامعه پذیرفته می‌شوند. دختران شرکت کننده در یک اجتماع سنتی روابط بسیار نزدیکی با هم دارند و خود را خواهر یکدیگر می‌دانند. بهترین دختر، سمت ریاست بر دیگران را دارد. در خاتمه دختران تا سه روز در محل مخصوصی که دهکده یا جامعه برایشان تدارک دیده به انجام تفریحات سنتی می‌پردازند که در این مدت تمامی افراد دهکده موظف به پذیرایی از آنان می‌باشند. پس از روز سوم به دیدن اقوام رفته و از آنان هدیه دریافت می‌کنند. این مراسم نخستین بار توسط قبیله شریرو ابداع گردید سپس مندی‌ها آن را گسترش داده و تمام قبایل آن را پذیرفتند. در این مراسم معمولاً زنان تمامی کارها را به عهده دارند و ورود مردان ممنوع است. خانواده‌ها مبالغی به عنوان حق آموزش به رئیس این اجتماع می‌پردازند. چنین مراسمی اگر چه در مناطق روستایی ادامه دارد اما اکنون به دلیل هزینه‌های سنگین، عدم رعایت بهداشت، توسعه آموزش و پرورش، عدم پایبندی دختران به این مسایل سنتی و بومی و نیز حاکم بودن خرافات در مناطق شهری کاسته شده و در دهکده‌ها نیز رونق قبلی را ندارد.

متأسفانه در سیرالئون رؤسای قبایل کمتر در جهت اصلاح و بهبود وضع قبیله قدم برمی‌دارند و عمدتاً از توانایی خود برای دخالت در زندگی افراد زیر دست و کسب سود افزونتر استفاده می‌نمایند و افراد قبیله در هر امری باید نظر رئیس آن را جلب نموده و نفع وی را در نظر داشته باشند، دخالت‌های غیر عاقلانه رؤسای قبل در زندگی خانواده مخصوصاً آنان که فرزندان‌شان از طریق همت و ابتکار به موفقیتی دست می‌یابند بسیار اسف‌انگیز و نگران کننده است؛ به همین دلیل آن خانواده‌هایی که از

لیاقت و کاردانی و خلاقیت برخوردار بودند از مناطق تحت نفوذ رؤسای قبایل خارج شده و به مرکز حکومت یعنی فری‌تاون مهاجرت کرده و در آنجا به دور از دخالت نابجای رؤسای در بهبود زندگی خود و خانواده می‌کوشیدند. این انتقال و اسکان اجباری در محیطی غریبی برای خانواده‌ای که در یک محیط بومی و سنتی زندگی کرده و با همسایگان، خویشاوندان و آشنایان پیوند عاطفی برقرار نموده عوارض نامطلوب روانی، فرهنگی و اجتماعی به بار می‌آورد و فرزندان را به سوی خودباختگی و احیانا برخی مسایل ناگواری سوق می‌داد. در اینجاست که آشنا کردن چنین خانواده‌هایی با فرهنگ قرآنی و باورهای دینی امر لازمی به نظر می‌رسد و اصولاً یکی از ویژگیهای مسلمانانی که در سیرالئون به ترویج و تبلیغ اسلام می‌پرداختند عجین شدن با مردم و اصلاح آداب و رسوم و برخی نگرشهای منفی آنان بود و همین یگانگی با افراد موجب گسترش اسلام گشت. مسلمانانی که به سیرالئون وارد می‌شوند با افراد بومی ازدواج کرده و کلاسهای قرآن دایر نموده و به آموزش قرآن می‌پرداختند. المعهد العالمی للدراسات الاسلامیه (معهد بین‌المللی مطالعات اسلامی) که در سال ۱۹۸۶ م به منظور ارتقای سطح آگاهی خانواده‌های سیرالئونی نسبت به فرهنگ و عترت در فری‌تاون تأسیس گردید علاوه بر تربیت طلاب صدها کودک و نوجوان (دختر و پسر) در برنامه‌های آموزشی و پاره‌وقت آن شرکت دارند، طی این برنامه‌ها دختران و پسران به فراگیری قرآن، عقاید و تاریخ اسلام مشغولند.

غالب اعضای قبیله تمنی مسلمان هستند و افراد آن در مقایسه با مندی‌ها از پای‌بندی و تعهد بیشتری نسبت به مقدسات دینی برخوردارند. بولوم‌ها اولین ساکنان سیرالئون به شمار می‌روند که از نظر فرهنگی و زبانی با تمنی‌ها شباهت دارند (البته بولوم‌های منطقه شمالی) از آداب و رسوم این قبیله که از قدیم متداول بوده چنین استنباط می‌گردد که قبیله مزبور به شیوه مدارسالاری اداره می‌شده است. اکنون نیز به رغم تأثیرات فراوان قبایل مجاور و مظاهر زندگی شهری یکی از نشانه‌های مدارسالاری

یعنی پذیرش رهبری زنان هنوز به قوت خود باقی است. در این قبیله، اجتماعی به نام یاسی (yassi) وجود دارد که وظیفه آن شفا و نجات بیماران با استفاده از داروهای سنتی، خواندن ادعیه و توسل به ارواح و ذوات مقدس می‌باشد. رهبری این اجتماع را زنان عهده‌دارند و زنی که رهبری این اجتماع را پذیرفته است موقعیت ویژه‌ای در پورو (اجتماع مردان) دارد. از آنجا که اصول پدرسالاری در میان این قبیله استحکام چندانی ندارد لذا تلقی مردم این قبیله از اجتماعات مخفی نیز متفاوت با دیگر قبایل است. حتی در اجتماع پورو که صرفاً یک تشکیلات سنتی مردانه به شمار می‌رود زنان این قبیله حق شرکت داشته و گاهی در آن مسؤولیت هم می‌پذیرند. بولوم‌ها نخستین کسانی بودند که با اروپاییان تماس گرفتند و لذا تأثیرات زیادی پذیرفته‌اند؛ چنانچه برخی از ایشان با اروپاییان ازدواج کرده و بدین سبب خود را از اعقاب اروپایی می‌دانند. درصد باسوادی در میان آنان بیشتر از دیگر قبایل است و اکثریت با مسلمانان می‌باشد. فولاه‌ها مسلمانانی متعصب بوده و برای گسترش اسلام تلاش فراوانی مبذول داشته‌اند؛ البته افراد این طایفه از نظر خاستگاه به کشور گینه تعلق دارند، در اجتماعات آنان به اصول اسلامی توجه بیشتری می‌شود و نسبت به زنان خویش تعصب زیادی دارند و آنان از پوشش کامل برخوردارند. یادآور می‌شود در سیرالئون به دلیل رطوبت و گرمای زیاد، زنان به طور سنتی از پوشش چندان مناسبی برخوردار نبوده و تنها پوشش قسمت پایین بدن را ضروری می‌دانند و بعضاً برای پوشانیدن قسمت‌های بالای بدن از لباسهای نازک زنانه استفاده می‌کنند و تنها هنگامی که بخواهند در مراسمی رسمی حضور یابند لباس کامل می‌پوشند اما زنان فولانی نسبت به حجاب نسبی خود حساس می‌باشند و همچون دیگر زنان به خرید و فروش اجناس نمی‌پردازند بلکه به شوهران خود در محل کار کمک کرده و از تردد در خیابانهای شهری برای فروش اجناس خود اجتناب می‌کنند. فولایی‌ها نسبت به ارتباط زنان قبیله خود با دیگر قبایل سختگیر بوده و چنین مواردی به ندرت اتفاق می‌افتد.

با وجود بارندگی فراوان و منظم، بی‌آبی یکی از مشکلات اصلی شهرها و روستاهای سیرالئون می‌باشد و تاکنون اقدامی برای این نقیصه صورت نگرفته است، از این رو یکی از آشناترین تصاویر در این کشور، سیمای زنان و دخترانی است که سطل آب بر سر مجبورند در ساعات مختلف روز مسافتی را پیموده و از شیرهای عمومی که به همین منظور در نقاط پایین شهر نصب شده و یا از خانه‌هایی که آب را سطلی می‌فروشند آب تهیه کنند.

ساختار سیاسی سیرالئون

بر اساس قانون اساسی این کشور رئیس حکومت و رئیس دولت رئیس جمهور است و قدرت اجرایی را در دست دارد. او با رای مردم برای دوره‌ای پنج ساله تعیین می‌شود.

رئیس جمهور اعضای کابینه وزرا را مشخص و برای گرفتن رای اعتماد به مجلس سیرالئون معرفی می‌کند.

مجلس این کشور که وظیفه قانونگذاری را به عهده دارد، ۱۲۴ کرسی دارد که ۱۱۲ نماینده آن با رای مردم و ۱۲ نماینده دیگر به عنوان روسای برتر در رای‌گیری جداگانه‌ای انتخاب می‌شوند. دوره نمایندگی مجلس پنج سال است.

ارنست بای کوروما (Ernest Bai Koroma) در ۱۷ سپتامبر ۲۰۰۷ به عنوان رئیس جمهور جدید سیرالئون سوگند یاد کرد. او متعهد شده تا فساد را در این کشور به صفر برساند و به فقدان مدیریت منابع این کشور پایان دهد. اعضای حزب کوروما در انتخابات مجلس که در آگوست ۲۰۰۷ برگزار شد حائز اکثریت آراء شدند.

احزاب: احزاب کنگره مردمی، دمکراتیک مرکز، دمکرات ملی، جمهوری مردمی، اتحاد ملی دمکراتیک مردمی، توسعه مردمی، اتحاد انقلابی و مردم سیرالئون در این کشور فعالیت سیاسی دارند.

- تقسیمات کشوری:

شهر "فری تاون" پایتخت سیرالئون است و از دیگر شهرهای پر جمعیت آن می توان به "کنما"، "کابالا" و "بونت" اشاره کرد.

شهر کویدو چهارمین شهر بزرگ سیرالئون بوده و مرکز اصلی داد و ستد الماس محسوب می شود.

- ارتباطات در سیرالئون

در این کشور ۲۴ هزار خط تلفن ثابت و ۱۱۳ هزار خط تلفن همراه وجود دارد. سیرالئون همچنین ۴۶ میزبان اینترنتی و ۱۰ هزار کاربر اینترنت دارد.

- رسانه ها

آزادی رسانه ها در سیرالئون محدودیت های خود را دارد. برنامه سازان با مشکلاتی همچون پشتیبانی از جانب قدرت های غیرقابل اعتماد، منابع مالی محدود و درآمد کم ناشی از تبلیغات مواجه هستند. شبکه های رادیویی زیادی در این کشور وجود دارد که بیشتر آنها توسط بخش خصوصی اداره می شوند. علیرغم سطح پایین سواد در این کشور نزدیک به ۴۰ روزنامه در فری تاون منتشر می شوند که بیشتر آنها روزنامه های خصوصی و تنها تعداد معدودی دولتی هستند.

- روزنامه های معروف

آوکو

کنکور تایمز

استاندارد تایمز

ایندیپندنت آزرور

فوردی پپل

• تلویزیونها

راديو و تلویزیون سیرالئون با محدودیت پخش

ABC (خصوصی)

• شبکه های رادیویی سیرالئون

راديو دموکراسی (خصوصی)

کیس اف ام (خصوصی)

اسکای اف ام (خصوصی)

Radio Unamsil (شبکه رادیویی سازمان ملل)

شبکه رادیویی بیلورز - فری تاون

کپیتال رادیو - خصوصی

صدای معلولین (voice of the Handicapped)

• خبرگزاری ها:

خبرگزاری سیرالئون

سیرالئون در یک نگاه

مساحت	۷۴۰۷۱ کیلومتر مربع
جمعیت	۷۷۴۳ هزار نفر
پایتخت	فری تاون
واحد پول	لئون
دامنه اینترنتی	sl.
پیش شماره	+232
زبان اصلی	انگلیسی ، کریو
دین اصلی	اسلام

فساد در سیرالئون

در بیشتر کشورهای آفریقایی مبارزه علیه فساد بسیار مهم تلقی می‌شود و این مسئله دغدغه اصلی سیاستمداران و سران این کشورهاست. جمهوری سیرالئون یک نمونه کامل از این گروه از کشورها است.

در سال ۱۹۹۱ کشور سیرالئون درگیر یکی از سخت‌ترین جنگ‌های داخلی آفریقا شد. این جنگ تقریباً ده سال طول کشید و ده‌ها هزار نفر در جریان آن کشته شدند. این جنگ موجب شد دایره‌المعارفی از لغت‌ها و تصاویر جدید که جهان را متحیر می‌ساختند، به وجود آیند مانند "الماس‌های

خونین"، "کودک سربازان معتاد" و افسرانی که دست قربانیان خود را تنها بخاطر رای دادن قطع می کردند.

در پایان، «کمیسیون راستی و صلح» که از سوی دولت منصوب شده بود اعلام کرد یکی از دلایل اصلی جنگ فساد شایع و فراوانی بود که در طول دهه گذشته تمام سطوح دولت را فرا گرفته بود. اگر سیرالئون می خواهد وقایع دهه ۱۹۹۰ دوباره تکرار نشوند باید فساد موجود در دستگاه دولتی را نابود و ریشه کن سازد.

پس از انتشار نتایج تحقیقات کمیسیون در سال ۲۰۰۴ دولتی که پس از جنگ داخلی در سیرالئون بر روی کار آمده بود، تلاش کرد که این معضل بزرگ را حل کند اما رشوه خواری و کلاهبرداری همچنان در این کشور به قوت خود باقی بود.

این موضوع سبب شد سرمایه گذاران از کشور خارج شده و این کشور تبدیل به یکی از فقیرترین کشورهای جهان شود و سایر کشورهای جهان در تعامل با سیرالئون و پرداختن کمک های مالی با احتیاط بیشتری برخورد کنند. بریتانیا که بزرگ ترین حامی مالی سیرالئون بود در سال ۲۰۰۷ به کمک های مالی مستقیم خود به دولت و همچنین به کمیسیون مبارزه با فساد این کشور پایان داد.

از آنجا که دولت سیرالئون به شدت به کمک های مالی سایر کشورها وابسته بود و تقریباً ۶۰ درصد بودجه دولت را این کمک ها تشکیل می دادند این اقدام دولت بریتانیا خسارات زیادی به این کشور وارد کرد.

امروزه دولت سیرالئون در مبارزه با فساد موفقیت‌هایی را کسب کرده است. اخیراً دولت گزارش فساد مالی سالانه که توسط موسسه شفافیت بین‌المللی تنظیم شده بود را منتشر کرد. گزارش این موسسه نشان می‌دهد سیرالئون در حال بالا آمدن در جدول کشورهای با اقتصاد پاک است.

اگرچه جایگاه سیرالئون همچنان در جدول چندان مناسب و امیدوار کننده نیست و این کشور در میان ۱۸۰ کشور در رتبه ۱۴۶ قرار دارد اما سیر صعودی‌اش در جدول امیدهای بسیاری را زنده کرده است.

دوران مصونیت و گریز از قانون برای متخلفان به پایان رسیده است. در سالهای اخیر ۲۷ مقام عالی دولتی متهم به فساد مورد پیگرد قانونی قرار گرفتند از جمله این اشخاص می‌توان به چند قاضی دادگستری، روسای اداره پست و مدیران تلویزیون ملی اشاره کرد. وزیر بهداشت و سلامت کشور نیز اخیراً به علت داشتن ۳ پرونده فساد مالی از کار برکنار شد.

وضعیت جدید سیرالئون در مبارزه علیه فساد ناشی از دو عامل است. عامل اول را می‌توان عبدول تیجان کل به‌شمار آورد که دو سال قبل به عنوان رئیس کمیسیون مبارزه با فساد در این کشور منصوب شد. او و کیلی فعال در امور حقوق بشر است که به‌واسطه شغلش سال‌های بسیاری را در خارج از کشور به‌سر برده، بنابراین چندان به فساد و سیاست‌های دولتی آلوده نشده است. از این رو همه متهمان از دید او یکسان بوده و هیچ کدام نسبت به دیگری حائز برتری نیستند.

عامل دوم قوانینی است که تیجان کل باعث ایجاد آنها شده بود. سال گذشته او یک سیستم جدید حقوقی را بنا نهاد که به موجب آن همه مقامات دولتی ملزم به معرفی تمام اموال و دارایی‌های خود به مراجع ذی صلاح شدند. او همچنین پارلمان را ترغیب کرد قانون حاکم بر کمیسیون مبارزه با فساد را تغییر داده و اصلاح کند. هم‌اکنون کمیسیون علاوه بر اینکه همچون سابق مسائل مربوط به فساد را

مورد رسیدگی و تجسس قرار می‌دهد، می‌تواند مقام‌های دولتی را بدون مراجعه به دادستانی کل تحت پیگرد قرار دهد.

این تغییرات به کمیسیون مبارزه با فساد توان و اختیار بیشتری برای مقابله با وضعیت موجود داده است. تعداد کسانی که به علت فساد و رشوه‌خواری تحت تعقیب هستند رو به افزایش است. کمیسیون مبارزه با فساد اعلام کرده تاکنون بیش از ۸۰۰ هزار دلار از دارایی‌های کسانی که مرتکب فساد مالی شده‌اند را تصرف کرده است.

تیجان کل خواستار آن است که هر مقام عالی دولتی قبل از احراز شغل خود سابقه‌اش به وسیله پارلمان یا کمیسیونی مستقل مورد بررسی قرار گیرد. برای این منظور او به حمایت نامحدود سیاسی از سوی مقامات ارشد نیاز دارد.

تاکنون ارنست کوروما، رئیس‌جمهور سیرالئون این حمایت را از او انجام داده ولی ادامه این حمایت برای تحقق اهداف تیجان کل و کمیسیون مبارزه با فساد بسیار حیاتی است.^۱

---

^۱ - منبع: اکونومیست

وضعیت کلان اقتصادی سیرالئون

در این بخش، به منظور ارائه تصویر کلی از شاخص ها و نمودهای وضعیت کلان اقتصادی در کشور سیرالئون، مهمترین شاخص های اقتصاد کلان مورد بررسی قرار گرفته است:

تولید ناخالص ملی در سیرالئون

تولید ناخالص ملی (GNP) عبارت است از مجموع ارزش کالاها و خدمات تولید شده نهایی در یک جامعه در طول یک سال معین. این شاخص برجسته ترین متغیر نشان دهنده وضعیت کلان اقتصادی است. به نظر می رسد کشوری که تولید ناخالص ملی بیشتری دارد، از ثروت، قدرت و مکتب بیشتری برخوردار بوده و می تواند نیازمندی های آحاد جامعه را به نحو مطلوب تری تأمین نماید. مزیت عمده مفهوم تولید ناخالص ملی در آن است که تمام فعالیت های اقتصادی یک کشور را تنها در قالب آمار متقابلاً سازگار دربرمی گیرد. این شاخص اگرچه می تواند تا حدودی قدرت اقتصادی و به عنوان معیاری برای سنجش رشد اقتصادی و وضعیت اقتصادی یک جامعه در نظر قرار گیرد، اما تعریف دقیق تری نیز وجود دارد که رشد اقتصادی را افزایش درآمد ملی واقعی سرانه در نظر می گیرد. براین اساس درآمد ملی (NI) عبارت است از ارزش نهایی کلیه کالاها و خدمات تولید شده در یک کشور در طی یکسال مالی که سنجش آن از طریق درآمد عوامل تولید و یا پرداخت هایی است که به عوامل مختلف درگیر در یک کشور به دست می آید. شاخص درآمد ملی سرانه نیز از تقسیم شاخص فوق بر جمعیت کشورها تعیین می شود. براساس شاخص فوق، بانک جهانی از لحاظ سطح درآمدی، کشورها را به

چهار گروه دارای درآمد پائین، درآمد متوسط به پائین، درآمد متوسط به بالا و کشورهای با درآمد بالا تقسیم بندی کرده است. به لحاظ منطقی، رشد اقتصادی شرط لازم و نه کافی برای بهبود سطح زندگی شمار زیادی از ساکنان کشورهایی است که سطح محصول ناخالص سرانه آنها اندک است. این رشد ضروری است، ولی شرط کافی برای بهبود سطح زندگی توده مردم نیست.

بر اساس تقسیم بندی بانک جهانی سیرالئون با تولید ناخالص داخلی ۱۹۵۳ میلیون دلار (به قیمت جاری)، جزء کشورهای با سطح درآمدی پائین طبقه بندی می شود. تولید ناخالص داخلی (به قیمت ثابت) سیرالئون در طول سالهای جنگ روند نزولی داشته و در سال ۲۰۰۰ به کمترین مقدار خود در سالهای اخیر رسیده است. اما پس از آن و با استقرار دولت مرکزی تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت در سیرالئون روند صعودی به خود گرفته ولی هنوز به سطح تولید ناخالص داخلی به قیمت های ثابت قبل از شروع جنگ نرسیده است.

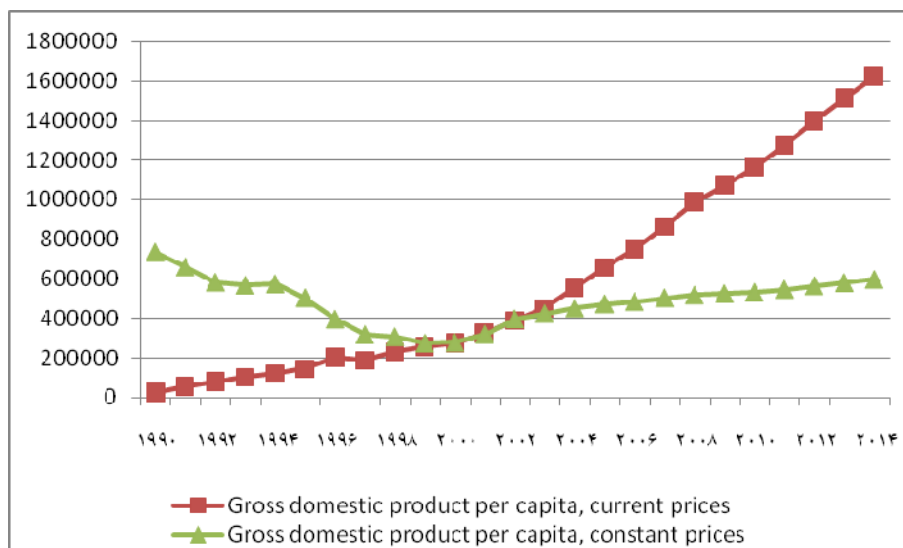
تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری نیز در سیرالئون در سالهای جنگ روند صعودی ولی با شیب ملایم داشته ولی پس از پایان جنگ شیب تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری افزایش قابل قبولی داشته است. جدول و نمودار زیر روند تولید ناخالص داخلی در سیرالئون را در سالهای اخیر نشان می دهد.

جدول شماره (۱) روند تولید ناخالص داخلی سیرالئون در سالهای اخیر

سال	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری	سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت
۱۹۹۰	۷۳۲۴۸۱/۷۳	۲۴۵۹۶/۵۰
۱۹۹۱	۶۵۹۱۰۸/۱۷	۵۶۳۲۴/۴۵
۱۹۹۲	۵۸۱۳۱۵/۵۷	۸۱۰۵۲/۲۷
۱۹۹۳	۵۶۶۷۵۲/۲۷	۱۰۱۴۶۶/۰۴
۱۹۹۴	۵۷۳۲۵۷/۰۳	۱۲۱۵۹۵/۲۳
۱۹۹۵	۵۰۳۲۰۷/۸۰	۱۴۵۸۱۰/۱۹
۱۹۹۶	۳۹۵۷۲۱/۹۱	۲۰۱۰۱۴/۰۸
۱۹۹۷	۳۱۷۵۱۸/۲۱	۱۸۸۳۷۷/۱۶
۱۹۹۸	۳۰۶۵۸۱/۵۰	۲۳۱۰۸۴/۸۹
۱۹۹۹	۲۷۴۲۷۶/۱۹	۲۵۸۴۷۹/۸۰
۲۰۰۰	۲۷۷۵۰۳/۵۷	۲۷۷۵۰۳/۵۷
۲۰۰۱	۳۱۹۶۱۵/۷۸	۳۲۵۳۳۵/۲۵
۲۰۰۲	۳۹۶۹۶۶/۱۵	۳۸۹۲۴۶/۲۰
۲۰۰۳	۴۲۳۵۳۶/۵۱	۴۴۹۴۴۱/۸۶
۲۰۰۴	۴۵۲۷۲۱/۹۱	۵۵۷۳۳۷/۸۱
۲۰۰۵	۴۷۲۷۲۱/۶۹	۶۵۷۰۸۶/۴۵
۲۰۰۶	۴۸۴۳۲۱/۰۰	۷۵۳۱۸۶/۷۳
۲۰۰۷	۵۰۲۴۵۷/۱۶	۸۶۵۶۲۳/۹۰
۲۰۰۸	۵۱۱۶۴۲۱/۸۱	۹۸۹۳۲۶/۳۱
۲۰۰۹	۴۲۳۴۲۱/۰۰	۱۰۷۶۴۸۱/۱۵
۲۰۱۰	۵۳۰۷۲۶/۸۶	۱۱۶۵۵۳۳/۵۶
۲۰۱۱	۵۴۵۶۳۴/۸۵	۱۲۷۵۹۸۲/۷۴
۲۰۱۲	۵۶۳۵۰۵/۴۴	۱۳۹۸۳۵۶/۹۷
۲۰۱۳	۵۷۹۳۸۰/۰۶	۱۵۱۲۸۸۸/۰۳

منبع: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009

نمودار شماره (۱) روند تولید ناخالص داخلی سیرالئون (به قیمت جاری و ثابت) در سالهای اخیر

منبع: جدول فوق

توزیع درآمد

یکی از معیارهای مهم در سنجش درجه توسعه یافتگی یک اقتصاد، بررسی و تحلیل الگوی توزیع درآمد میان این کشورهاست. به عبارت بهتر، بیشتر بودن درآمد یا تولید ناخالص ملی سرانه یک کشور، الزاماً مؤید برخورداری بیشتر اکثر جامعه مزبور از مواهب مادی نیست. بنابراین لازم است مشخص سازیم درآمد فوق چگونه بین افراد جامعه و گروه های مختلف درآمدی توزیع شده است. این معیار علاوه بر جنبه مطلق توسعه یافتگی (میزان درآمد سرانه) به جنبه های نسبی (نسبت بهره مندی اقشار گوناگون) نیز توجه می کند. به طور کلی ایده اساسی توزیع مجدد درآمد همراه رشد آن است که سیاست های دولتی باید سعی کند که الگوی توسعه را طوری شکل دهد که تولیدکنندگان کم درآمد، فرصت های کسب درآمد بهبود یافته را بیابند و همزمان منابع لازم را دریافت کنند تا از آنها منتفع شوند. در طی چند دهه گذشته، رهیافت توزیع مجدد همراه با رشد در میان کسانی که می

خواهند رفاه جهان توسعه نیافته فقیر را بدون انقلاب شدید اجتماعی بهبود بخشند، توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. از تلفیق دو معیار فوق (درآمد ملی سرانه و توزیع درآمد) می توان شاخص وسعت فقر را که شاخصی مهم در درجه توسعه یافتگی یک کشور محسوب می شود، استخراج نمود. به طور کلی ، در هر سطح از درآمد ملی سرانه، هرچه توزیع درآمد ناعادلانه تر باشد، میزان فقر نیز بیشتر است.

ضریب جینی یک واحد اندازه گیری پراکندگی آماری است که معمولاً برای سنجش میزان نابرابری در توزیع درآمد یا ثروت در یک جامعه آماری استفاده می شود. این ضریب با نسبتی تعریف می شود که ارزشی بین صفر و یک دارد: یک ضریب جینی پایین برابری بیشتر در توزیع درآمد یا ثروت را نشان می دهد در حالیکه ضریب جینی بالاتر توزیع نابرابر را مشخص می کند.

در دنیای حاضر، ضریب جینی بین ۰/۲۴ در دانمارک تا ۰/۷۴ در نامیبیا متغیر است البته تمامی کشورها در این ارزیابی وارد نشده اند. در خصوص سیرالئون نیز این کشور با ضریب جینی ۰/۶۳ یک از ۵ کشور با ضریب جینی بالاست که نشان از توزیع ناعادلانه درآمد در این کشور دارد.

شاخص قیمت مصرف کننده و تورم در سیرالئون

شاخص قیمت مصرف کننده، متوسط قیمت سبد ثابت کالاها و خدمات خریداری شده توسط مصرف کننده ها را اندازه گیری می کند. تورم نیز به معنی افزایش سطح عمومی قیمت ها در طول یک زمان مشخص است. نرخ تورم برابر است با تغییر در یک شاخص قیمت که معمولاً شاخص قیمت مصرف کننده است.

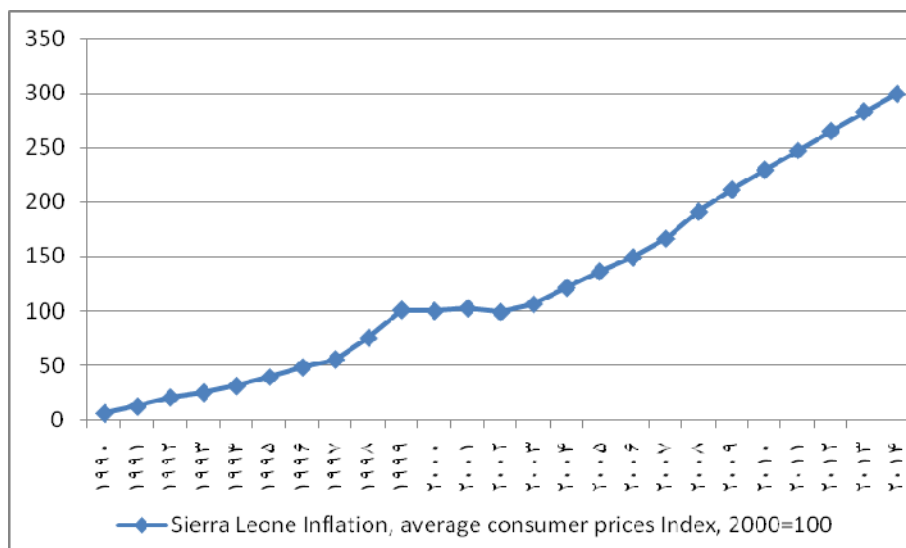
شاخص قیمت مصرف کننده در سیرالتون در دوره جنگ و در دوره پس از جنگ همواره صعودی بوده و تقریباً شیب ثابتی داشته است. تغییرات سالانه این شاخص در واقع نشان دهنده میزان تورم در سالهای مختلف در سیرالتون می باشد. جدول و نمودار زیر شاخص قیمت مصرف کننده و تورم در سالهای مختلف در سیرالتون را نشان می دهد:

جدول شماره (۲) شاخص قیمت مصرف کننده در سیرالئون در سالهای اخیر و پیش بینی آینده

شاخص قیمت (در انتهای دوره)	شاخص قیمت (میانگین قیمت مصرف کننده)	سال
۷/۷۳۱	۶/۱۱۷	۱۹۹۰
۱۶/۶۵۱	۱۲/۳۹۸	۱۹۹۱
۲۲/۴۴۵	۲۰/۵۱۹	۱۹۹۲
۲۸/۴۳۶	۲۵/۰۷۵	۱۹۹۳
۳۳/۴۷۷	۳۱/۱۴۳	۱۹۹۴
۴۵/۰۳۶	۳۹/۲۳۶	۱۹۹۵
۴۷/۹۰۹	۴۸/۳۱۴	۱۹۹۶
۷۹/۹۷۱	۵۵/۳۴۹	۱۹۹۷
۷۵/۴۳۱	۷۵/۲۶۶	۱۹۹۸
۱۰۳/۱۴۸	۱۰۰/۹۲۶	۱۹۹۹
۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰۰
۱۰۳/۴۳۲	۱۰۲/۵۶۸	۲۰۰۱
۱۰۰/۲۴۶	۹۸/۸۱۵	۲۰۰۲
۱۱۱/۵۶	۱۰۶/۲۷۲	۲۰۰۳
۱۲۷/۶۱۴	۱۲۱/۴۱۲	۲۰۰۴
۱۴۴/۳۳۷	۱۳۶/۰۴۲	۲۰۰۵
۱۵۶/۲۶۴	۱۴۹/۰۲۶	۲۰۰۶
۱۷۷/۷۶۶	۱۶۶/۳۸۹	۲۰۰۷
۱۹۹/۵۳۵	۱۹۱/۰۷۵	۲۰۰۸
۲۱۷/۴۹۴	۲۱۱/۳۷۳	۲۰۰۹
۲۳۴/۸۹۳	۲۲۹/۳۴	۲۰۱۰
۲۵۲/۵۱	۲۴۷/۱۱۴	۲۰۱۱
۲۷۰/۱۸۶	۲۶۵/۰۳	۲۰۱۲
۲۸۷/۷۴۸	۲۸۲/۹۱۹	۲۰۱۳
۳۰۲/۱۳۵	۲۹۹/۱۸۷	۲۰۱۴

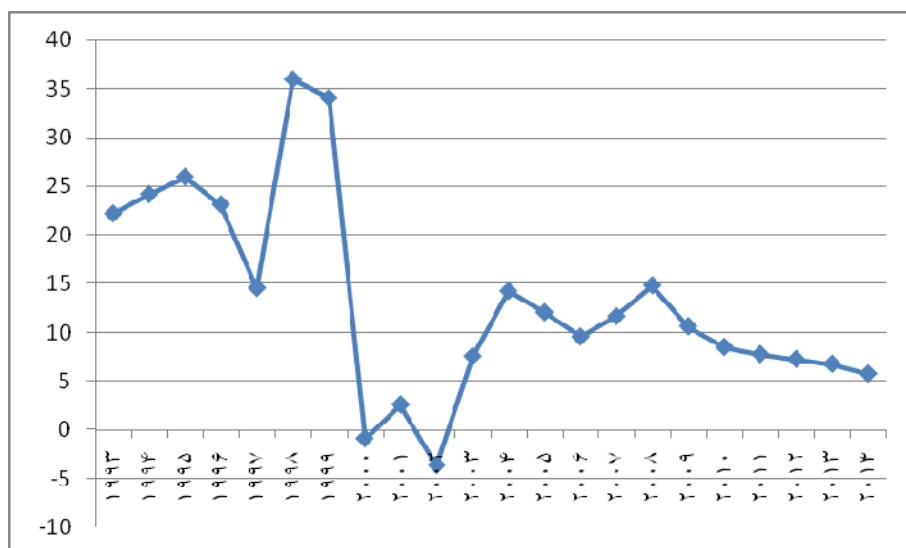
منبع: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009

نمودار شماره (۲) روند شاخص قیمت مصرف کننده در سیرالئون در سالهای اخیر و پیش بینی آینده

منبع: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009

نمودار شماره (۳) تورم در سالهای مختلف در سیرالئون و پیش بینی آینده

منبع: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009

همانطور که از نمودار فوق ملاحظه می شود روند تورم در سالهای اخیر روندی نزولی به خود گرفته و پیش بینی می شود که در سالهای آتی به روند نزولی خود ادامه دهد.

سهم سرمایه گذاری خارجی از تشکیل سرمایه ثابت

هر چند جریان سرمایه گذاری خارجی در سالهای پس از جنگ نسبت به زمان جنگ رشد چشمگیری داشته و سهم قابل توجهی از تشکیل سرمایه ثابت را به خود اختصاص داده است، اما کماکان جریان سرمایه گذاری خارجی در این کشور ضعیف است. جدول زیر جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی را نشان می دهد.

جدول شماره (۳) جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در سیرالئون

۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۱۹۹۰-۲۰۰۰	
۳۰	۹۴	۵۹	۸۳	۷	FDI flows (میلیون دلار)
۲۹/۸	۱۱۱/۲	۶۹/۸	۱۰۴/۸	۳۸/۴	درصدی از تشکیل سرمایه ثابت

منبع: World Investment Report 2009

تراز حسابهای جاری سیرالئون

حساب جاری یک کشور متشکل از دو بخش است: تجارت مرئی (یعنی واردات و صادرات کالاها)، و تجارت نامرئی (یعنی درآمد و مخارج خدماتی مانند بانکداری، بیمه، جهانگردی، کشتیرانی و نیز سود دریافتی از طرف های خارجی و بهره های پرداختی به آنها).

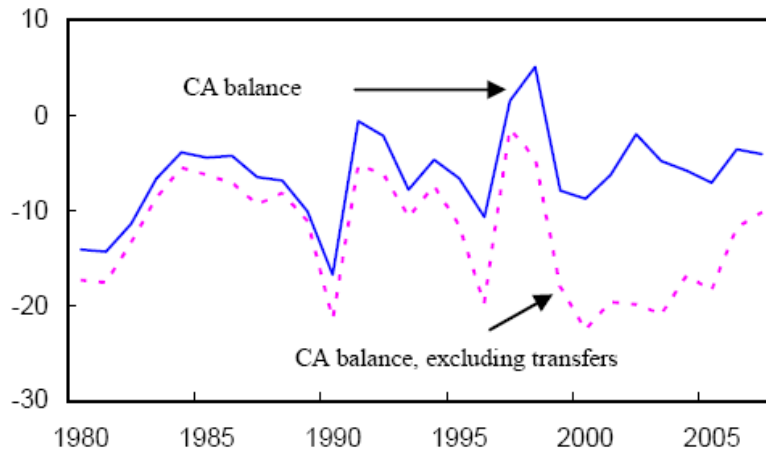
حسابهای جاری سیرالئون در سالهای مختلف منفی بوده که حاکی از بالا بودن واردات این کشور در مقابل صادرات آن است. جدول و نمودار زیر روند تراز حسابهای جاری سیرالئون را در سالهای اخیر نشان می دهد.

جدول شماره (۴) تراز حسابهای جاری سیرالئون

سال	تراز حسابهای جاری	سال	تراز حسابهای جاری
۱۹۹۱	-۰/۶۱۲	۲۰۰۳	-۴/۸۰۸
۱۹۹۲	-۲/۱۵۲	۲۰۰۴	-۵/۶۸۴
۱۹۹۳	-۷/۸۲۸	۲۰۰۵	-۶/۹۷۱
۱۹۹۴	-۴/۶۳۵	۲۰۰۶	-۳/۴۵۴
۱۹۹۵	-۶/۶۴۷	۲۰۰۷	-۳/۴۴۲
۱۹۹۶	-۱۰/۷۰۱	۲۰۰۸	-۹/۰۳۸
۱۹۹۷	۱/۵۰۷	۲۰۰۹	-۹/۰۵۸
۱۹۹۸	۵/۰۷۸	۲۰۱۰	-۸/۶۴
۱۹۹۹	-۷/۹۱۶	۲۰۱۱	-۷/۴۰۸
۲۰۰۰	-۸/۷۵۵	۲۰۱۲	-۶/۶۲۷
۲۰۰۱	-۶/۲۶۹	۲۰۱۳	-۵/۹۴۷
۲۰۰۲	-۱/۹۹۴	۲۰۱۴	-۵/۵۴۷

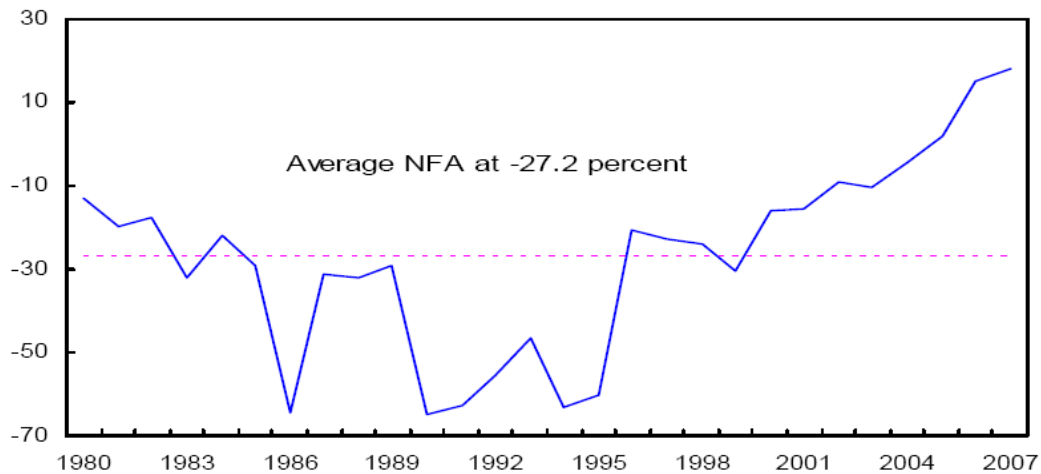
منبع: World Investment Report 2009

Current Account Balance and Transfers
(Percent of GDP)

دارائی های خارجی در سیرالئون نیز در سالهای جنگ روند نزولی به خود گرفته و تا سال ۲۰۰۰ جز در معدود مواردی منفی بوده است. پس از پایان جنگ و افزایش امنیت اجتماعی و اقتصادی، روند دارائی های خارجی در سیرالئون مجدد روند صعودی به خود گرفته است.

نمودار شماره (۴) وضعیت دارائیهای خارجی خالص در سیرالئون

تجارت

- بر اساس گزارش سازمان جهانی تجارت، کشورهای عمده وارد کننده کالا از سیرالئون در سال ۲۰۰۸ به ترتیب بلژیک با ۴۹ درصد، آمریکا با ۲۰/۵ درصد، هلند و کانادا با ۴ درصد می باشند.
- بر اساس همین گزارش در سال ۲۰۰۸ کشورهای ساحل عاج و چین با ۱۰ درصد، آمریکا با ۹ درصد، انگلیس با ۶ درصد و هلند و هند با ۵ درصد، عمده ترین کشورهای صادر کننده کالا به سیرالئون محسوب می شوند.
- عمده ترین اقلام صادراتی سیرالئون به جهان شامل الماس، سنگ معدنی و سنگهای گرانبها، کاکائو، قهوه و ماهی می باشد.
- عمده ترین اقلام وارداتی سیرالئون از دنیا شامل مواد غذایی، تجهیزات و ماشین آلات، سوخت و روغنهای صنعتی، مواد شیمیایی، کامیون و وسایل نقلیه، داروهای انسانی و دامی می باشند.
- اقلام صادراتی ایران به سیرالئون در سال ۲۰۰۸ شامل ماشین آلات کشاورزی، قیر، نفت، روغن صنعتی، خمیر آماده و لوازم خانه داری می باشند.
- در خصوص اقلام وارداتی ایران از سیرالئون در سال ۲۰۰۸ موردی یافت نشد.

تولیدات معدنی سیرالئون

قاره آفریقا به لحاظ مواد معدنی قاره ای غنی محسوب می شود. سیرالئون نیز همانند سایر کشورهای آفریقائی جاذبه های زیادی برای سرمایه گذاری در این بخش دارد. محصولات عمده معدنی سیرالئون

شامل: الماس، بوکسیت، طلا، سنگ آهن، کرومیت، سنگ معدنی و تیتانیم می باشند. در زیر روند

تولیدات مواد معدنی در سالهای اخیر آورده شده است:

جدول شماره (۵) روند تولیدات مواد معدنی در سیرالئون (۲۰۰۰-۲۰۰۷)

۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
۶۰۴/۷	۵۸۲/۳	۶۶۸/۸	۶۹۱/۸	۵۰۶/۸	۳۵۱/۷	۲۲۴/۵	۷۷/۵	الماس (هزار قیراط)
۱۱۶۹	۱۰۷۱/۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بوکسیت (هزار تن)
۶/۸	۲/۳	۷۵۱/۲	۰	۰	۰	۰	۰	طلا (اونس)
۱۵/۸	۱۳/۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ایلمنیت (هزار تن)

Sources: Sierra Leonean authorities and Bank of Sierra Leone bulletin.

تولیدات کشاورزی سیرالئون

محصولات عمده کشاورزی سیرالئون شامل: برنج، قهوه، کاکائو، تنباکو، چوب، دام و احشام، مرغ،

ماهی، بادام زمینی، هسته خرما و روغن نخل می باشند. روند تولید محصولات مختلف در جدول زیر

آورده شده است:

جدول شماره (۶) تولید مواد کشاورزی اصلی در سیرالئون (هزار تن)

۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
۱۴۳۳	۱۰۶۲	۵۵۲	۵۷۹	۴۴۶	۴۲۲	۳۱۱	۲۴۸	برنج
-	-	-	۲۱	۱۶	۱۳	۱۰	۹	ذرت
۳۸۶۵	۲۹۷۳	۲۲۸۷	۶۲۳	۴۸۰	۴۰۰	۳۱۴	۲۴۰	نشاسته
۱۷۷	۱۶۸	۱۹۲	۳۷	۲۸	۲۵	۲۱	۲۱	سیب زمینی شیرین
۱۲۷	۱۱۵	۱۶۷	۱۵۲	۱۱۷	۹۸	۴۹	۲۹	بادام زمینی
-	-	-	-	۵۴۷	۵۲۰	۷۵	-	قهوه
-	-	-	-	۲۷۵۳	۳۴۲	۵۶۹	-	کاکائو
۱۴۲۳۷۸	۱۳۴۲۸۴	۱۳۲۴۱۱	۱۲۰۶۲۱	۸۲۹۲۲	۶۶۵۶۷	۶۲۵۴۸	۶۰۱۰۴	انواع ماهی

Sources: Sierra Leonean authorities and Bank of Sierra Leone bulletin.

محصولات عمده صنعتی سیرالئون شامل: منسوجات، الوار، فرآورده‌های صنایع غذایی، سیگار، کفش،

تعمیر کشتی و پالایش نفت می باشند.

جدول شماره (۷) اطلاعات تجاری سیرالئون

<p>بلژیک (۴۹٪)، آمریکا (۲۰/۵٪)، هلند (۴٪) ، کانادا (۴٪)</p>	<p>کشورهای عمده واردکننده کالا از سیرالئون</p>	۶/۴ میلیون نفر	جمعیت		
		۷۱،۷۴۰ (کیلومتر مربع)	مساحت		
		فری تاون	پایتخت		
		انگلیسی	زبان رسمی		
<p>ساحل عاج (۱۰٪)، چین (۱۰٪)، آمریکا (۹٪)، انگلیس (۶٪)، هلند (۵٪)، هند (۵٪)</p>	<p>کشورهای عمده صادرکننده کالا به سیرالئون</p>	مسلمان ۶۰٪، مسیحی ۱۰٪، عقاید محلی ۳۰٪	دین و مذهب		
		شنگ، بو، کینما، ماکنی، بونث	شهرهای مهم		
			مناطق آزاد تجاری		
		۴/۳	تولید ناخالص داخلی GDP (میلیارد دلار)		
<p>الماس، سنگ معدنی و گرانبها، کاکائو، قهوه ، ماهی</p>	<p>اقلام عمده صادراتی به جهان</p>	۶٪	درصد رشد GDP		
		۱۱/۷٪	نرخ تورم (درصد)		
<p>مواد غذایی، تجهیزات و ماشین آلات، سوخت و روغنهای صنعتی، مواد شیمیایی، کامیون و وسایل نقلیه، داروهای انسانی و دامی</p>	<p>اقلام عمده وارداتی از جهان</p>	۷۰۰	درآمد سرانه (دلار)		
		-	ذخایر ارزی و طلا (میلیون دلار)		
<p>ماشین آلات کشاورزی، قیر نفت، روغن صنعتی، خمیر آماده، لوازم خانه داری</p>	<p>اقلام عمده صادراتی ایران به سیرالئون</p>	لئون ۲۹۶۲ = یک دلار آمریکا	نوع پول و برابری با دلار		
		۱/۶	بدهی خارجی (میلیارد دلار)		
<p>واردات</p>		<p>مبادلات بازرگانی با جهان (میلیارد دلار)</p>	<p>برنج، قهوه، کاکائو، تنباکو، چوب، دام و احشام، مرغ، ماهی، بادام زمینی، هسته خرما، روغن نخل</p>	<p>محصولات عمده کشاورزی</p>	
<p>صادرات</p>					
<p>تراز تجاری</p>					
۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
۸	۷	۸	۷	۸	۷
۰/۳	۰/۱	۰/۲	۰/۴	۰/۵	۰/۵
(-)	(-)				

۱۳۸۷ *	۱۳۸۶	۱۳۸۵	صادرات غیر نفتی ایران (هزار دلار)	منسوجات، الوار، فر آورده‌های صنایع غذایی، سیگار، کفش، تعمیر کشتی ، پالایش نفت	محصولات عمده صنعتی
۵۴۲	۸۰	۱۲۲			
۰	۰	۱۱	واردات ایران (هزار دلار)	الماس، بوکسیت، طلا، سنگ آهن، کرومیت، سنگ معدنی، تیتانیم	محصولات عمده معدنی
(+)۵۴۲	(+)۸۰	(+)۱۱۱	تراز بازرگانی (هزار دلار)		
			تعداد و تاریخ آخرین اجلاس		

ماخذ: دفتر بازرگانی کشورهای عربی - آفریقایی

نیروی انسانی

منابع انسانی

در تعاریف، منابع انسانی به نیروی انسانی توانمند و آموزش دیده گفته می شود. منابع انسانی در برگیرنده کلیه افراد و نیروهای انسانی است که به صورت بالقوه یا بالفعل در شمار جمعیت فعال هر جامعه ای وجود دارد. این منابع عامل اصلی و ضروری رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی هر نظام و جامعه ای محسوب می شود.

توسعه انسانی

چند سالی است که تئوریسین های جهان انسان را مبدا توسعه معرفی می کنند. به این معنا که سرمایه گذاری روی ابعاد فکری، جسمی و حقوق شهروندی او را معتبرترین شرط حرکت به سمت توسعه بهینه اقتصادی می دانند. در دنیای امروز این نظریه که آزادی انسانها و میزان مشارکت آنها در فرایند توسعه نقش مستقیمی در رشد شاخص های اقتصادی - صنعتی دارد، یک تئوری اثبات شده است که می توان به جرات گفت همواره زیر بنای اصلی رشد و توسعه اقتصادی کشورهای صنعتی بعد از جنگ جهانی دوم بوده است. بر همین اساس سازمانهای بین المللی وابسته به سازمان ملل متحد " شاخص توسعه انسانی " را در کشورها اندازه گیری و بر اساس این شاخص کشورها را رتبه بندی می کنند.

شاخص توسعه انسانی (HDI)

شاخص توسعه انسانی در سال ۱۹۹۰ م توسط آمارتیا سن برنده جایزه نوبل اقتصاد، محبوبه الحق اقتصاددان شهیر پاکستانی و با همکاری گوستاورانیس ازدانشگاه ییل و دسای استاد مدرسه اقتصاد لندن تهیه شده و از همان زمان توسط برنامه توسعه سازمان ملل (UNDP) مورد استفاده قرار گرفت و از سال ۱۹۹۱ به مرحله اجرا گذاشته شد.

HDI نام جدولی تناسبی است که در آن کشورهای جهان براساس فاکتورهایی از جمله درآمد سرانه واقعی - نرخ باسوادی - آموزش - بهداشت - تغذیه و امید به زندگی (دربدو تولد) مورد مقایسه قرار می گیرند.

این شاخص یکی از نمودارهایی است که توسعه اقتصادی در کشورها را نشان می دهد و به معنی رتبه بندی کشورها از نظر توسعه انسانی و متوسطه آسودگی های زندگی است .

مطابق گزارش (UNPD)، کشورها از نظر شاخص توسعه انسانی به سه سطح طبقه بندی شده اند:

الف- سطح توسعه انسانی بالا

کشورهای که از سطح سواد، امید به زندگی و قدرت خرید پایه بالاتری برخوردارند، در این گروه واقع شده اند. در واقع، ارزش عددی شاخص توسعه انسانی کشورهایی که بیش از ۰/۸ است، جزء گروه کشورهای دارای سطح توسعه انسانی بالا هستند.

ب- سطح توسعه انسانی پایین

مطابق طبقه بندی گزارش توسعه انسانی، کشورهایی که ارزش رقم شاخص توسعه انسانی آنها کمتر از ۰/۵ است، در گروه سطح توسعه انسانی پایین قرار دارند.

ج- سطح توسعه انسانی میانه

طبق گزارش توسعه انسانی، کشورهایی که ارزش عددی شاخص توسعه انسانی آنها در دامنه ۰/۵ و ۰/۸ قرار دارد، در گروه سطح توسعه انسانی میانه قرار دارند.

به طور خلاصه می توان گفت که این شاخص ها به منظور اندازه گیری توانمند سازی انسانی و گسترش دامنه انتخاب انسان محاسبه شده و مفهوم آن فراتر از افزایش یا کاهش درآمد ملی است. توسعه انسانی، ایجاد محیطی است که مردم را قادر می سازد استعدادهای خود را به صورت کامل بارور کنند. بنابر این می توان گفت که توسعه انسانی، گسترش انتخاب انسانهاست و اساس گسترش انتخاب، ایجاد توانائی ها و یا توانمند سازی انسان است.

برخورداری از زندگی طولانی توام با سلامتی، دسترسی به آموزش و منابع لازم برای بهره مندی از سطح زندگی مناسب و توانائی مشارکت فعال در جامعه، دامنه انتخاب انسان را گسترش می دهد. در واقع می توان گفت که توسعه دیدگاه مشترکی با حقوق انسانی دارد.

شاخص توسعه انسانی از متغیرهای آموزشی، بهداشتی و اقتصادی تشکیل شده است. اهمیت آموزش به عنوان یکی از شاخص های مهم توسعه انسانی موجب شده است که نرخ با سواد بزرگسالان بر اساس دو سوم ارزش کل و نیز میزان ثبت نام تحصیلی در تمام دوره های آموزش ابتدائی، متوسطه و عالی بر اساس یک سوم ارزش کل مورد استفاده قرار گیرد.

شاخص دیگری که در ترکیب شاخص نهائی توسعه انسانی دخالت دارد، امید به زندگی در بدو تولد است که سطح سلامت و بهداشت افراد جامعه را نشان می دهد زیرا بسط و گسترش استعدادها و نیز انتخابهای انسانی در گرو عمر طولانی و همراه با سلامت آنان است.

برای اندازه گیری شاخص توسعه انسانی به کشورها نمره ای بین صفر تا یک تعلق می گیرد که هرچه این عدد از صفر به سمت یک حرکت کند نشان دهنده وضعیت بهتر شاخص توسعه انسانی در میان کشورهاست. نتایج اندازه گیری این شاخص در کشورهای مختلف جهان در سال ۲۰۰۷ نشان می دهد که ۴۹ درصد کشورها دارای شاخص توسعه انسانی متوسط، ۳۰/۶ درصد کشورها دارای شاخص توسعه انسانی بالا و بقیه کشورها دارای شاخص توسعه انسانی پائین می باشند.

بر اساس این گزارش سیرالئون در سال ۲۰۰۷ با شاخص توسعه انسانی ۰/۳۶۵ رتبه ۱۸۰ را از بین ۱۸۲ کشور جهان به خود اختصاص داده و در گروه کشورهای دارای توسعه انسانی پائین است. شاخص توسعه انسانی سیرالئون در این سال نسبت به سال قبل (۲۰۰۶) هیچ تغییری نکرده است. اما نسبت به سال ۲۰۰۲ دو پله صعود داشته که نشان از روند رو به جلو این کشور در توسعه منابع انسانی است. این در حالی است که ایران در همین سال با شاخص توسعه انسانی ۰/۷۸۲ در رتبه ۸۸ بوده و در گروه کشورهای دارای توسعه انسانی متوسط قرار گرفته است.

جدول شماره (۹) دوازده کشور دارای شاخص توسعه انسانی پائین

رتبه		کشور	شاخص توسعه انسانی	
۲۰۰۷	تغییر نسبت به سال ۲۰۰۶		۲۰۰۷	تغییر نسبت به سال ۲۰۰۶
۱۷۱	—	اتیوپی	۰/۴۱۴	▲ ۰/۰۱۲
۱۷۲	—	موزامبیک	۰/۴۰۲	▲ ۰/۰۰۵
۱۷۳	▲ (۱)	گینه بیسائو	۰/۳۹۶	▲ ۰/۰۰۵
۱۷۴	▲ (۱)	بروندی	۰/۳۹۴	▲ ۰/۰۰۷
۱۷۵	▼ (۲)	چاد	۰/۳۹۲	▼ ۰/۰۰۱
۱۷۶	▲ (۱)	جمهوری کنگو	۰/۳۸۹	▲ ۰/۰۱۸
۱۷۷	▼ (۱)	بورکینه فاسو	۰/۳۸۹	▲ ۰/۰۰۵
۱۷۸	▲ (۱)	مالی	۰/۳۷۱	▲ ۰/۰۰۵
۱۷۹	▼ (۱)	جمهوری آفریقای مرکزی	۰/۳۶۹	▲ ۰/۰۰۲
۱۸۰	—	سیرالئون	۰/۳۶۵	▲ ۰/۰۰۸
۱۸۱	—	افغانستان	۰/۳۵۲	▲ ۰/۰۰۲
۱۸۲	—	نیجر	۰/۳۴۰	▲ ۰/۰۰۵

منبع: Human development report 2009-UN

بر اساس گزارش سازمان ملل مشخصات جمعیت سیرالئون در سالهای مختلف در جدول زیر

آورده شده و برای سال ۲۰۲۵ پیش بینی شده است. بر این اساس جمعیت این کشور در سال ۲۰۰۲

معادل ۴ میلیون و ۸۱۴ هزار نفر بوده که در سال ۲۰۲۵ به ۹ میلیون ۵۲ هزار نفر خواهد رسید. که نشان از رشد ۸۸ درصدی جمعیت در این دوره زمانی دارد. این در حالی است که جمعیت کره زمین از ۶ میلیارد و دویست و یازده میلیون نفر در سال ۲۰۰۲ به ۷ میلیارد و ۹۳۶ میلیون نفر در سال ۲۰۲۵ خواهد رسید که رشد ۲۸/۶ درصدی خواهد داشت. بر این اساس نسبت نرخ رشد جمعیت در سیرالئون در دوره یاد شده در مقایسه با نرخ رشد جمعیت جهان ۳/۰۸ برابر خواهد بود که نشان از رشد بالای جمعیت در این کشور در دوره ۲۰۲۵-۲۰۰۲ خواهد بود. همچنین چگالی جمعیتی^۱ در این کشور ۶۱/۴ نفر به ازای هر کیلومتر مربع در سال ۲۰۰۰ می باشد که در مقایسه با چگالی جمعیتی جهان (معادل ۴۵/۱ نفر در هر کیلومتر مربع) رقم بالائی محسوب می شود.

میانگین نرخ رشد سالانه جمعیت^۲ در سیرالئون از سال ۱۹۸۰ تا سال ۲۰۰۰ در مناطق شهری و روستائی متفاوت بوده است. میانگین رشد کل جمعیت در این دوره برابر ۲ درصد، در مناطق شهری معادل صفر درصد و در مناطق روستائی نیز معادل ۲ درصد بوده است. این در حالی است که میانگین نرخ رشد جمعیت در دنیا در دوره مورد نظر ۱/۶ درصد، در مناطق شهری، ۰/۹ درصد و در مناطق روستائی، ۲/۴ درصد بوده است.

بر اساس گزارش، درصد افراد زیر ۱۵ سال در سال ۲۰۰۲ معادل ۴۵ درصد کل جمعیت و درصد افراد بالای ۶۵ سال در همین سال معادل ۳ درصد کل جمعیت را شامل می شود. همچنین در سال

---

^۱ - دانسیته جمعیت در واقع تعداد افراد در هر کیلو متر مربع از مساحت مشور می باشد که با استفاده از WRI محاسبه می شود. در محاسبه فرمول مساحت زمین نیز از گزارش FAOSTAT استفاده شده است.

^۲ - مقدار آن با توجه به پارامترهای: اندازه جمعیت یک کشور، توزیع سنی و جمعیتی، سطح مهاجرت بین المللی و داخلی، نرخ زاد و ولد و مرگ و میر، گروههای سنی و جنسیتی مختلف و نرخ رشد جمعیت شهری و روستائی اندازه گیری می شود.

۲۰۰۰، ۳۷ درصد جمعیت در مناطق شهری زندگی می کرده اند. این در حالی است که در همین

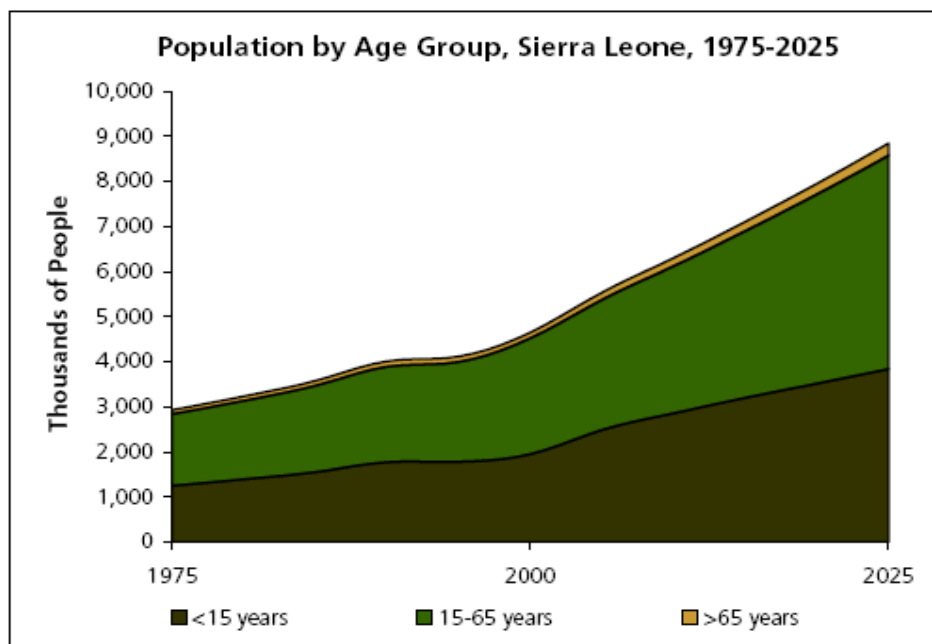
سال میزان جمعیت شهرنشین دنیا ۴۷ درصد بوده است.

جدول شماره (۱۰) شاخص های جمعیتی در سال ۲۰۰۲ و پیش بینی آن در سال ۲۰۲۵

شاخص	سیرالئون	آفریقا	جهان
جمعیت کل در ۱۹۵۰ (هزار نفر)	۱۹۴۴	۱۷۶۷۷۵	۲۵۱۹۴۹۵
جمعیت کل در ۲۰۰۲ (هزار نفر)	۴۸۱۴	۶۸۳۷۸۲	۶۲۱۱۰۸۲
برآورد جمعیت در ۲۰۲۵ (هزار نفر)	۹۰۵۲	۱۱۵۷۸۴۷	۷۹۳۶۷۴۱
دانشیته جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	۶۱/۴	۲۵/۳	۴۵/۱
میانگین کل نرخ رشد سالانه جمعیت (۱۹۸۰-۲۰۰۰)	٪۲	٪۲/۷	٪۱/۶
میانگین نرخ رشد سالانه جمعیت شهری (۱۹۸۰-۲۰۰۰)	٪۰	٪۱/۹	٪۰/۹
میانگین نرخ رشد سالانه جمعیت روستائی (۱۹۸۰-۲۰۰۰)	٪۲	٪۴/۷	٪۲/۴

منبع: <http://earthtrends.wri.org>

نمودار شماره (۶) جمعیت بر اساس گروه سنی در سیرالئون در سالهای ۱۹۷۵-۲۰۲۵

منبع: <http://earthtrends.wri.org>

بر اساس این گزارش، میانگین نرخ زاد و ولد در دوره ۱۹۸۰-۱۹۷۵ در این کشور معادل ۶/۵ درصد و در دوره ۲۰۰۵-۲۰۰۰ نیز معادل ۶/۵ درصد بوده است.

میانگین نرخ مرگ و میر در کودکان زیر یکسال ۱۴۶ نفر به ازای هر ۱۰۰۰ تولد و در کودکان زیر ۵ سال این نرخ معادل ۳۱۶ مرگ به ازای هر ۱۰۰۰ تولد بوده است.

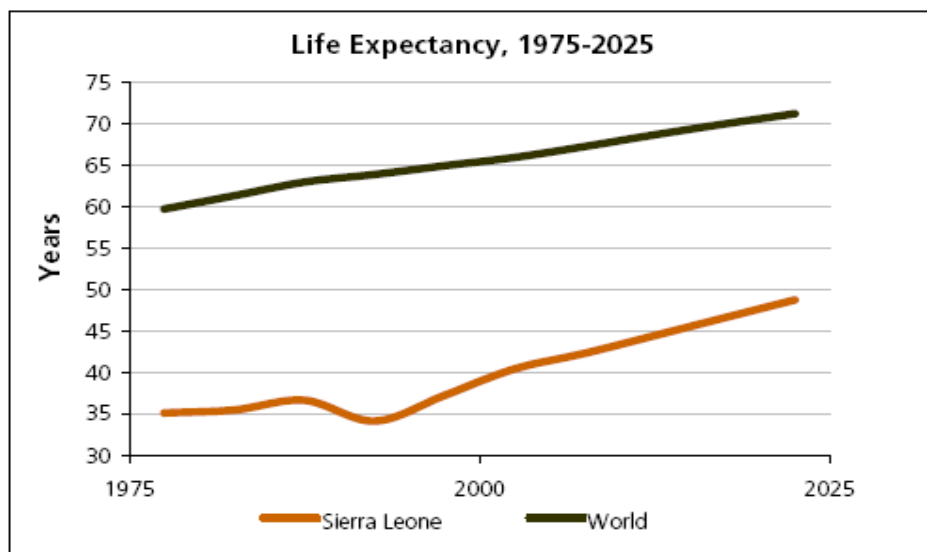
همچنین در این گزارش امید به زندگی در زنان و مردان سیرالئون در دوره ۲۰۰۵-۲۰۰۰ به ترتیب معادل ۴۱/۸ و ۳۹/۲ درصد ذکر شده است. این در حالی است که میانگین امید به زندگی در دوره یاد شده در جهان در زنان و مردان به ترتیب ۶۸/۱ و ۶۳/۹ بوده و آفریقا به ترتیب ۴۹/۸ و ۴۸/۳ بوده است. که نشان دهنده دوره کوتاه تر امید به زندگی در این کشور در مقایسه با قاره آفریقا و جهان است.

جدول شماره (۱۱) امید به زندگی و شاخص زاد و ولد و مرگ و میر در سیرالئون، آفریقا و جهان

شاخص	سیرالئون	آفریقا	جهان
نرخ زاد و ولد در ۱۹۷۵-۱۹۸۰	۶/۵	۶/۷	۳/۹
نرخ زاد و ولد در ۱۹۷۵-۱۹۸۰	۶/۵	۵/۶	۲/۷
نرخ مرگ و میر نوزادان زیر ۱ سال در ۲۰۰۰-۲۰۰۵	۱۴۶	۸۹	۵۵
نرخ مرگ و میر نوزادان زیر ۵ سال در ۲۰۰۰	۳۱۶	۱۷۵	۸۳
امید به زندگی در زنان در ۲۰۰۰-۲۰۰۵	۴۱/۸	۴۹/۸	۶۸/۱
امید به زندگی در مردان در ۲۰۰۰-۲۰۰۵	۳۹/۲	۴۸/۳	۶۳/۹
تعداد کودکان و بزرگسالان آلوده به HIV یا ایدز در سال ۲۰۰۱	۱۷۰/۰۰۰	۲۸/۵۰۰/۰۰۰	۴۰/۰۰۰/۰۰۰
درصد بزرگسالان بین ۱۵ تا ۴۹ سال آلوده به HIV یا ایدز در سال ۲۰۰۱	٪۷	٪۹	٪۱/۲
تعداد بچه های یتیم شده بوسیله ایدز از شروع اپیدمی تا سال ۲۰۰۱	۴۲/۰۰۰	۱۱/۰۰۰/۰۰۰	۱۴/۰۰۰/۰۰۰

منبع: <http://earthtrends.wri.org>

نمودار شماره (۷) مقایسه امید به زندگی در سیرالئون و جهان در سالهای ۱۹۷۵-۲۰۲۵

منبع: <http://earthtrends.wri.org>

در این گزارش دسترسی به بهداشت مناسب در مناطق شهری این کشور در سال ۲۰۰۰، ۸۸ درصد و در مناطق روستائی ۵۳ درصد بوده که در مقایسه با میانگین مناطق شهری و روستائی دنیا و قاره آفریقا، بالاتر بوده است. همچنین دسترسی به منابع آب مناسب در مناطق شهری و روستائی این کشور به ترتیب ۷۵ و ۴۶ درصد بوده که در مقایسه با میانگین جهانی و قاره آفریقا، چه در مناطق شهری و چه در مناطق روستائی پایین تر بوده است.

جدول شماره (۱۲) دسترسی به آب و بهداشت مناسب در سیرالئون، آفریقا و جهان

شاخص	سیرالئون	آفریقا	جهان
دسترسی به بهداشت مناسب در سال ۲۰۰۰ در مناطق شهری	٪۸۸	٪۷۲	٪۸۵
دسترسی به بهداشت مناسب در سال ۲۰۰۰ در مناطق روستائی	٪۵۳	٪۴۴	٪۴۰
دسترسی به منابع آب مناسب در سال ۲۰۰۰ در مناطق شهری	٪۷۵	٪۸۲	٪۹۵
دسترسی به منابع آب مناسب در سال ۲۰۰۰ در مناطق روستائی	٪۴۶	٪۴۷	٪۷۱

منبع: <http://earthtrends.wri.org>

براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل در بین ۱۸۲ کشور جهان در سال ۲۰۰۷ میلادی

سیرالئون به لحاظ شاخص توسعه انسانی رتبه ۱۸۰ جهان را داراست. جدول زیر روند این شاخص را ۳

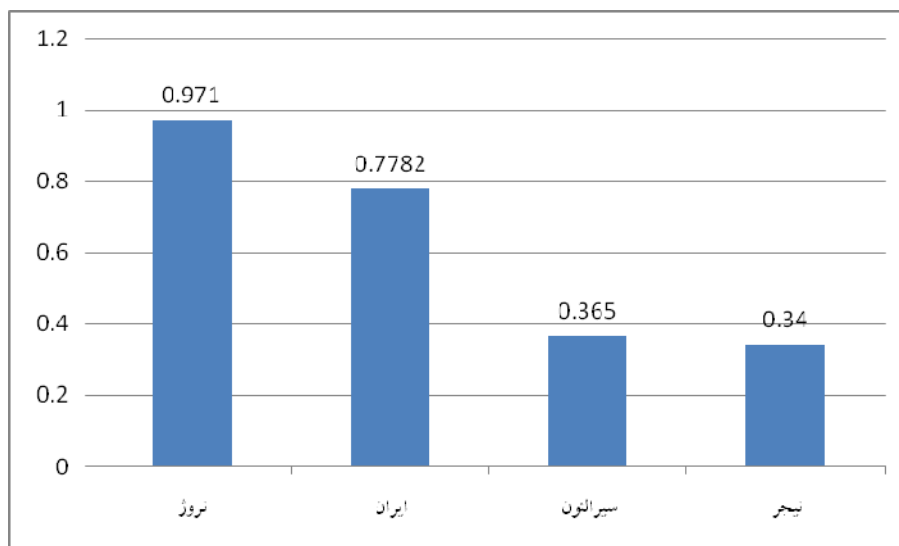
سال اخیر برای کشور سیرالئون نشان داده و آن را با سه کشور منتخب مقایسه کرده است:

جدول شماره (۱۳) مقایسه شاخص HDI سیرالئون با ۳ کشور منتخب در سالهای ۲۰۰۷-۲۰۰۵

کشور	رتبه در سال ۲۰۰۶	تغییر رتبه از ۲۰۰۶ به ۲۰۰۷	مقدار شاخص در سال ۲۰۰۷	مقدار شاخص در سال ۲۰۰۶	مقدار شاخص در سال ۲۰۰۵
نروژ	۱	۰	۰/۹۷۱	۰/۹۷۰	۰/۹۶۸
ایران	۸۷	-۱	۰/۷۸۲	۰/۷۷۷	۰/۷۷۳
سیرالئون	۱۸۰	۰	۰/۳۶۵	۰/۳۵۷	۰/۳۵۰
نیجر	۱۸۲	۰	۰/۳۴۰	۰/۳۳۵	۰/۳۳۰

منبع: UNESCO Institute for Statistics 2009

نمودار شماره (۸) مقایسه شاخص HDI سیرالئون با ۳ کشور منتخب در سال ۲۰۰۷

منبع: اطلاعات جدول فوق

براساس همین گزارش ، در سال ۲۰۰۷ میلادی از نظر شاخص توسعه انسانی نروژ بالاترین کشور جهان و نیجر پایین ترین کشور جهان بوده است . همچنین میانگین شاخص توسعه انسانی در قاره آفریقا در سال ۲۰۰۷ معادل ۰/۵۴۷ برآورد شده که سیرالئون در مقایسه با میانگین قاره نیز وضع مطلوبی ندارد.

همانگونه که ذکر شد معیار محاسبه این شاخص (HDI) میانگین سه شاخص امید به زندگی^۶ پیشرفت آموزشی^۷ و درآمد سرانه تبدیل شده براساس قدرت برابری خرید (PPP) است .

امید به زندگی

براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل در سال ۲۰۰۷ میلادی امید به زندگی در سیرالئون به طور متوسط ۴۷/۳ سال می باشد که در مقایسه با میانگین امید به زندگی در قاره آفریقا (۹/ سال ۵۳) پائین

است. همچنین میانگین امید به زندگی از تولد در مردان ۴۶ سال و در زنان ۴۸/۵ سال برآورد شده است.

پیشرفت آموزشی

براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل در سال ۲۰۰۷ میلادی نرخ باسوادی افراد بالای ۱۵ سال ۳۸/۱ درصد بوده در حالی که میانگین قاره آفریقا معادل ۶۳/۳ درصد بوده است. میانگین نرخ باسوادی در مردان بالای ۱۵ سال ۵۰ درصد و در زنان بالای ۱۵ سال ۲۶/۸ درصد بوده است.

یکی از عوامل مؤثر بر وضع تحصیلی دختران سیرالئون واکنش منفی والدین و جامعه نسبت به تحصیلات دختران به روش غربی است. از دیگر عوامل مؤثر می‌توان از هزینه فرصت تحصیل، سطح عمومی رفاه و توسعه اقتصادی، ناهمگونی میان مناطق شهری و روستایی، فرصتهای شغلی نامطلوب و کیفیت پایین مدارس و برنامه‌های درسی محدود نام برد. از این عوامل به جز بهبود برنامه درسی، تجدید نظر در کتابهای آموزشی و افزایش تعداد معلمان زن، بقیه نیازمند استراتژی‌هایی هستند که از سطح مدرسه فراتر می‌رود و به خانواده و جامعه نیز ارتباط می‌یابد. یکی از رهیافتهای مؤثر برای افزایش تعداد دانش‌آموزان دختر شیوه‌ای است که باید در باره مادران به کار برد. این استراتژی دست کم دو پایه دارد کاهش وابستگی مادران به فرزندان و نیز افزایش سطح تحصیلی آنان ضمن اینکه چنین برنامه‌هایی باید ادامه یابد لازم است ساختار آموزش رسمی با فرهنگ و زبان بومی هماهنگ گردد.

تحولی که در آموزش و پرورش سیرالئون ایجاد شده بخشی از دگرگونیهای وسیع اجتماعی و فرهنگی آفریقا به شمار می‌رود که طی آن سیاستهای به جامانده از فرهنگ غربی مردود قلمداد شود و به جای مسایل سیاسی به شرایط اجتماعی فرهنگی اولویت داده شود، به جای نخبه‌پروری به تعلیمات

همگانی توجه شود، ارتباط مدارس با زندگی و کار مولد بیشتر باشد و برنامه‌های آموزش مدارس هویت فرهنگی دختران و پسران را احیا سازند و پیوند بین تعلیم و تربیت و رشد اجتماعی عملی گردد.

سلامت عمومی

بر اساس این گزارش ۷/۸ درصد از کل مخارج دولت صرف سلامت عمومی می‌شود. سرانه مخارج عمومی روس سلامت افراد ۲۰ دلار در سال ۲۰۰۷ برآورد شده است.

فقر

سیرالئون بر اساس شاخص فقر در جهان دارای رتبه ۱۲۸ دنیاست. احتمال زنده ماندن افراد تا سن ۴۰ یالگی در این کشور ۳۱ درصد بوده و نرخ بی سوادی بزرگسالان بالای ۱۵ سال در فاصله سالهای ۲۰۰۷-۱۹۹۹، معادل ۶۱/۹ بوده است. بر اساس گزارش سازمان ملل متحد ۵۳/۴ درصد از جمعیت سیرالئون در بین سالهای ۲۰۰۷-۲۰۰۰ زیر ۱/۲۵ دلار در روز درآمد داشته اند همچنین ۷۶/۱ درصد از جمعیت سیرالئون در همین دوره زمانی زیر دو دلار به طور متوسط در روز درآمد داشته اند. شاخص های مرتبط با فقر در جدول زیر آورده شده است:

جدول شماره (۱۴) شاخص فقر و موارد مرتبط با آن در کشور سیرالئون و مقایسه آن با ایران

ایران	سیرالئون	
۵۹	۱۲۸	شاخص فقر (رتبه در جهان در سال ۲۰۰۷)
٪۶/۱	٪۳۱	احتمال زنده ماندن تا ۴۰ سالگی (۲۰۰۵-۲۰۱۰)
٪۱۷/۷	٪۶۱/۹	نرخ بی سوادی بزرگسالان بالای ۱۵ سال (۱۹۹۹-۲۰۰۷)
٪۶	٪۴۷	جمعیتی که به منابع آب سالم دسترسی ندارند (۲۰۰۶)
٪۱۱	٪۳۰	کودکان ۵ سال به پائین و زیر وزن طبیعی (۲۰۰۰-۲۰۰۶)
کمتر از ۲ درصد	٪۵۳/۴	جمعیت با درآمد زیر ۱/۲۵ دلار در روز (۲۰۰۰-۲۰۰۷)
کمتر از ۸ درصد	٪۷۶/۱	جمعیت با درآمد زیر دو دلار در روز (۲۰۰۰-۲۰۰۷)

منبع: www.hdr.undp.org/en/statistics/tn1

برابری پول محلی، شرایط بانکهای فعال و جابجائی پول

نظام بانکی در قاره آفریقا

در گذشته، قاره آفریقایی در تمام ساختارهای سیاسی و اقتصادی خود، بحران زده بود، بازارهایشان غیررسمی و بسیار ناچیز بود و زیرساختارها ثباتی را از خود نشان نمی داد. در چنین شرایطی بانکداران آفریقائی اغلب درآمدی آنچنانی را در برابر کمترین کار داشتند و معمولاً با پرداختی ناچیز، با ارزش ترین اوراق بهادار را برای دولت های خود دریافت می کردند و می توانستند برخی از بهترین درآمدهای سودآور در جهان را از آن خود کنند در نتیجه، عمده مردم آفریقا به خدمات مالی دسترسی پیدا نکرده بودند.

طبق اعلام صندوق بین المللی پول، اینک قاره آفریقا پس از استقلال و در بهترین شرایط اقتصاد پایدار به سر می برد و انتظار می رود رشد ناخالص واقعی آن از ۷/۵ درصد در سال ۲۰۰۶ به ۸/۶ درصد در سال ۲۰۰۸ برسد. این عملکرد تا حد زیادی مرهون کالاهای فراوان و پول های نفتی است.

البته کمک های مالی خارجی هم کمک شایانی کرده اما نباید از نظر دور داشت که مدیریت خوب اقتصادی، صداقت قابل ملاحظه و سیاست های باثبات نیز عوامل مهمی محسوب می شوند. این گونه سیاست ها به این معنی هستند که نه تنها بانک ها با تلاش می توانند سود بیشتری را کسب کنند بلکه باعث رشد بانکی نیز می شود. آنها بعدها تشویق می شوند تا درصدد یافتن مشتریان جدیدی باشند که به آن نیاز دارند. بانک جهانی بر این باور است که حمایت و تشویق دستیابی به خدمات مالی در آفریقا

امری ضروری است چراکه این اقدام باعث رشد و کمک به کاهش شکاف درآمد بین فقیر و غنی شده است.

از طرفی، امروزه فقط ۲۰ درصد خانواده های آفریقایی دارای حساب جداگانه بانکی هستند و از جانب دیگر شرکتهای تجاری درصدد گشایش حساب اعتبارخصوصی برای ۱۸ درصد تولید ناخالص ملی در آفریقا هستند و در حال حاضر این رقم برای آنگولا، چاد، کنگو، گینه بیسائو و سیرالئون در مقایسه با ۳۰ درصد در جنوب آسیا کمتر از ۵ درصد است. اما در اتیوپی، اوگاندا و تانزانیا هر یکصد هزار نفر یک شعبه بانکی را برای خود دارند. یا در کامرون گشایش حساب بانکی هزینه ای معادل ۷۰۰ دلار نیاز دارد که بیش از درآمد مردم است. یا در کشور سوازیلند برای این که زنی بتواند برای خود حساب بانکی داشته باشد باید اول از پدر، شوهر یا برادرش اجازه گرفته باشد، در کشوری که ۷۵ درصد جوانان آن آدرس دقیقی از محل زندگی خود ندارند و یا حتی در آفریقای جنوبی با تجربه مالی بالا، تقریباً نیمی از جوانان دارای حساب بانکی مشخصی نیستند.

از سوی دیگر، میلیونها آفریقایی هنوز پول خود را زیر بالش پنهان می کنند. در کشورهایمانند آفریقای جنوبی، کنیا و اوگاندا بسیاری از مردم به ناچار در بخش خدمات غیررسمی چون باشگاه های تفریحی سرمایه گذاری می کنند. هر چند خدمات خرده نظام مالی برخی شکاف های موجود را پر کرده اما مواردی اینچنین بسیار محدود است و معمولاً بانکها می توانند در مقیاس بزرگی خدمات مالی را در دسترس مردم قرار دهند.

در بسیاری از کشورها، سیاستهای پولی پیش بینی شده فضا را برای بانکداری مهیا می سازد و خصوصی سازی بانک های دولتی نیز فرصت ها و شرایط بهتری ایجاد می کند که ارزش بالایی دارد. در سال ۲۰۰۴ بانک مرکزی نیجریه توانست حداقل امکانات سرمایه ای بانکی را از ۲ میلیون نایرا

(۱۵ میلیون دلار) به ۲۵ بیلیون برساند که خود باعث محدودیت در درصدی مالکیت دولت بر بانکها گردید. امروزه، تعداد بانکها از ۸۹ بانک در سال ۲۰۰۴ به ۲۵ بانک کاهش پیدا کرده اما تعداد شعب بانکی به بیش از ۶۰۰ واحد افزایش یافته است.

پیشرفت های حاصله اموراتصادی در آفریقا اینک توجه کشورهای دیگر جهان را به این قاره بیش از پیش جلب کرده است. بانک صنعتی و تجاری چین در بزرگترین سرمایه گذاری خود در آفریقا ۶/۵ بیلیون دلار برای ۲۰ درصد سهام بانک استاندارد آفریقای جنوبی اختصاص داده است که اینک در ۱۸ کشور آفریقایی فعال است. در سال ۲۰۰۵ بانک انگلیسی «بارکلیز» که بیش از یک قرن است برای آفریقا کار می کند، بیشتر سهام «ای بی اس ای» بانک های دیگر آفریقای جنوبی را خریداری کرده است. این بود که آمال انگلیس در سراسر قاره آفریقا وسعت یافت و گونه های استعماری در سرمایه گذاری های مالی را از آن خود نمود. یکی از کارشناسان «بارکلیز» می گوید: «قاره آفریقا در حال انتقال از نظام غیربانکی به بانکی است.» آفریقای جنوبی در این خصوص به عنوان کشوری مادر در تمام منطقه آفریقا عمل کرده است. اقتصاد این کشور از اقتصاد کشورهای همسایه خود بسیار بالاتر است که خود این قیاس، قابل مقایسه با هیچ منطقه در جهان نیست. در دوران پس از آپارتاید، دولت بانکها را تشویق کرد تا با فعالیت خود کالاها را ارزانتر و ساده تر به دست مردم برسانند. بانکها تلاش کرده اند تا آنجا که ممکن است امکانات خدماتی خود را حتی به مناطق روستایی نیز برسانند. از سوی دیگر تکنولوژی نوین هم در این باره بی تأثیر نبوده است. از آنجا که تعداد معدودی از مردم آفریقا دارای حساب بانکی هستند، برای مثال در کشورهای چاد و بوتسوانا ۱۷ درصد افرادی که با بانک سروکار ندارند صاحب یک دستگاه موبایل هستند. در آفریقای جنوبی، کنگو و کنیا خدمات مالی توسط تلفن های موبایل انجام می شود، هرچند نمی توان به آنها نام بانک را نهاد. در این راستا مشترکان از طریق تایپ تعدادی از کلید های موبایل امکان گشایش حساب بانکی، بررسی آخرین

وضعیت حساب بانکی، پرداخت قبوض و یا انتقال سپرده های خود را دارا خواهند بود. در کنیا، کشوری که در آن سه میلیون نفر دارای حساب بانکی هستند بیش از یک میلیون نفر از سیستم «پسا» یا پرداخت موبایلی استفاده می کنند.

بانکهای آفریقای جنوبی به خوبی این مسئله را در بازار داخلی یاد گرفته اند که الگوی دیگر مناطق باشند. بانک استاندارد از طریق سیستم هوایی، شعبه بانکی دورافتاده در دریاچه ویکتوریای اوگاندا را سرویس می دهد. این مهم از طریق خرید یک واحد بانکی در اوگاندا عملی شده است. بنابراین در کشوری با ۳۰ میلیون جمعیت در حال حاضر ۷۰۰ هزار نفر طی ۵ سال گذشته دارای حساب بانکی شده و ۴۰ درصد بازار بدین منوال کنترل می شود. پائین بودن قیمت ها سیاست دیگر بانکی است.

اما، رقابت هم در آفریقا قابل ملاحظه است. در غنا، بانک «بارکلی» با تمهیداتی چون جمع آوری پول از میان تجار خرد بازار امنیت مالی آنها را تأمین کرده است. اما همین بانک ادعایش این است که توانسته بازاری را به ارزش ۷۵ میلیون یورو (۱۵۴ میلیون دلار) دست و پا کند. طی دو سال گذشته این بانک با ارائه خدمات به ۲۰۰ هزار بازرگان توانسته به حائزین شرایط وام هم بدهد. لیکن برای موفقیت بیشتر کارهای زیادی باید صورت گیرد.

برای جلب مشتریان تازه بانکها باید با اتخاذ سیاستهای جدیدی چون کاهش هزینه ها و مدیریت ریسکها وارد میدان شود. اقتصاد آفریقای جنوب صحرا در حال رشد است و به استثنای مواردی محدود این اقتصاد وسعت معهود، دارد. تولید ناخالص ملی آفریقای جنوبی به تنهایی تقریباً ۴۰ درصد کل سرمایه را تشکیل می دهد. فقر نسبی روبه کاهش است اما چهار نفر از هر ده نفر آفریقایی روزانه هنوز باید با کمتر از یک دلار در روز سر کنند.

طبق اعلام بانک جهانی در ۴۰ کشور از ۴۸ کشور آفریقایی مشکل فوق به نوعی وجود دارد. در کشورهای کنگو، مالاوی، موزامبیک و سیرالئون روند بازپرداخت وام بیش از ارزش وام هزینه دربردارد. به استثنای آفریقای جنوبی کشورهای زیادی در آفریقا با اقتصاد شوک آوری روبرویند. در کشورهایی مانند زیمبابوه و سودان ثبات اقتصادی در حد انتظار نیست. فقدان اعتماد به بانکهای محلی دلیلی مهم در نگهداشتن سرمایه از طرف بسیاری از مردم آفریقا در خارج مرزهای آفریقا است. بسیاری از کشورهای آفریقایی هنوز باید سیاستهایی را دنبال کنند که به بانکها اجازه بدهد که راحت تر عمل کنند. به نظر می رسد همگرایی منطقه ای در این مرحله ضروری باشد و در همین حال بسیاری از مردم آفریقا دوست دارند تا پول خود را از زیر بالش بردارند.

وضعیت برابری پول محلی

واحد پول سیرالئون لئون نام دارد که خود به یکصد سنت تقسیم می شود. در جدول زیر وضعیت برابری پول محلی سیرالئون در برابر دلار آمریکا در سالهای مختلف آورده شده است:

جدول شماره (۱۵) وضعیت برابری لئون در برابر دلار آمریکا

سال	میانگین سالانه	سال	میانگین سالانه
۱۹۹۵	۷۵۳/۹	۲۰۰۲	۲۰۹۹/۲
۱۹۹۶	۹۲۰/۸	۲۰۰۳	۲۳۴۵/۴
۱۹۹۷	۹۸۱/۹	۲۰۰۴	۲۷۰۱/۳
۱۹۹۸	۱۵۶۴/۷	۲۰۰۵	۲۸۸۹/۶
۱۹۹۹	۱۸۲۰/۴	۲۰۰۶	۲۹۷۱/۱
۲۰۰۰	۲۰۹۸/۷	۲۰۰۷	۲۹۸۳/۳
۲۰۰۱	۱۹۸۵/۲	۲۰۰۸	۲۹۸۱/۲

Sources: Sierra Leonean authorities; IFS, RETS; and IMF Information Notice System-2008

نرخ ارز واقعی و اسمی موثر

جدول زیر نرخ ارز واقعی و اسمی موثر در سیرالئون را در دوره ۱۹۹۵-۲۰۰۷ را نشان می دهد. سال

۲۰۰۰ سال پایه در این محاسبات فرض شده است:

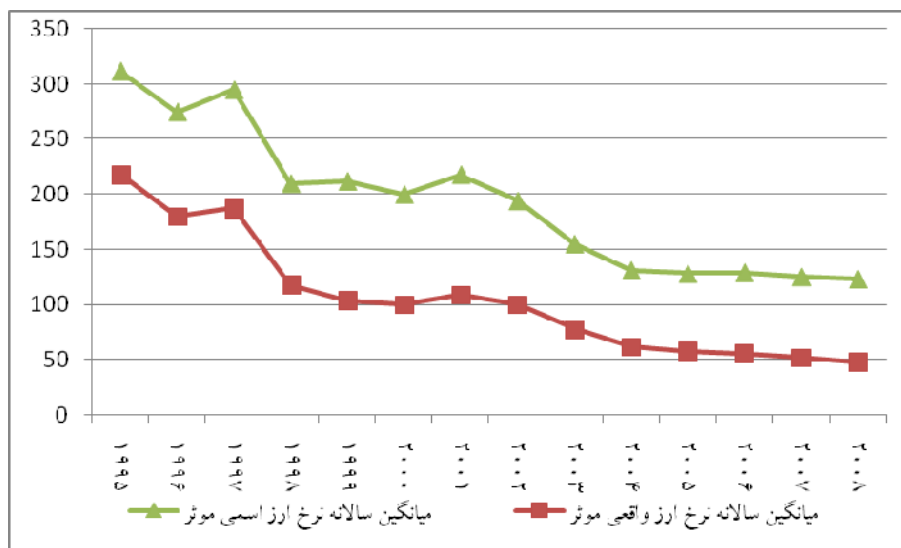
جدول شماره (۱۶) نرخ ارز موثر واقعی و اسمی در سیرالئون

میانگین سالانه نرخ ارز اسمی موثر	میانگین سالانه نرخ ارز واقعی موثر	سال	میانگین سالانه نرخ ارز اسمی موثر	میانگین سالانه نرخ ارز واقعی موثر	
۹۴/۵	۱۰۰/۱	۲۰۰۲	۹۴/۷	۲۱۸/۳	۱۹۹۵
۷۷/۷	۷۸/۴	۲۰۰۳	۹۵/۲	۱۸۰/۲	۱۹۹۶
۶۹/۵	۶۲/۷	۲۰۰۴	۱۰۸/۴	۱۸۷/۲	۱۹۹۷
۷۰/۹	۵۸/۳	۲۰۰۵	۹۲/۳	۱۱۸/۱	۱۹۹۸
۷۳/۵	۵۶/۵	۲۰۰۶	۱۰۸/۴	۱۰۴/۷	۱۹۹۹
۷۳/۸	۵۲/۲	۲۰۰۷	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰۰
۷۵/۴	۴۸/۸	۲۰۰۸	۱۰۹/۴	۱۰۹/۹	۲۰۰۱

Sources: Sierra Leonean authorities; IFS, RETS; and IMF Information Notice System-
2008

نمودار زیر نرخ واقعی و اسمی موثر ارز در سیرالئون را در دوره فوق نشان می دهد:

نمودار شماره (۹) روند نرخ ارز موثر واقعی و اسمی در سیرالئون (۱۹۹۵-۲۰۰۸)

Sources: Sierra Leonean authorities; IFS, RETS; and IMF Information Notice System-2008

بانکهای فعال سیرالئون

در جدول زیر نام بانکهای تجاری سیرالئون، تاریخ تاسیس، نوع بانک به لحاظ خصوصی و دولتی

بودن، تعداد شعب و سایر مشخصات بانکها ذکر شده است:

جدول شماره (۱۷) مشخصات کلی بانک های سیرالئون

تعداد کارکنان	تعداد شعب	کل سپرده ها	ذخایر بانک (بیلیون لئون)	درصد شراکت		تاریخ تاسیس	نام بانک
				دولتی	خصوصی		
۳۹۱	۹	۲۷۲	۳۵	۰	۱۰۰	۱۹۷۳	BLCB ^۱
۳۳۵	۱۱	۲۲۳	۱۷	۴۹	۵۱	۱۹۹۹	RCB ^۲
۱۱۹	۳	۱۷۹	۲۱	۱۰۰	۰	۱۹۷۱	SCBSL ^۳
۱۷۷	۷	۴۷	۱۰	۱۰۰	۰	۱۹۹۵	UTB ^۴
۱۶۲	۴	۱۰۲	۶	۱۰۰	۰	۲۰۰۲	GTB ^۵
۱۴۶	۷	۳۲	۱	۱۰۰	۰	۲۰۰۲	FIB ^۶
۳۰	۲	۱۲	۱	۱۰۰	۰	۲۰۰۴	ICB ^۷
۱۱۰	۴	۶۴	-۳	۱۰۰	۰	۲۰۰۶	ECB
۱۶۰	۳	۹	-۳	۱۰۰	۰	۲۰۰۷	PCB
۵۹	۲	۱۷	۴	۱۰۰	۰	۲۰۰۷	AB
۶۸	۱	۶	۰	۱۰۰	۰	۲۰۰۸	UBA
۲۶	۱	۰	-۲	۱۰۰	۰	۲۰۰۸	SKYE
۲۲	۱	۰	۰	۱۰۰	۰	۲۰۰۸	ZENITE

Source: Bank of Sierra Leone

- ¹ Sierra Leone Commercial Bank Limited
² Rokel Commercial Bank (SL) Limited
³ Standard Chartered Bank Sierra Leone Limited
⁴ Union Trust Bank Limited
⁵ Guaranty Trust Bank imited Limited
⁶ First International Bank Limited
⁷ International Commercial Bank Limited

وام های بانکی توزیع شده توسط بانکهای تجاری سیرالئون در بخش های مختلف اقتصادی متفاوت بوده است جدول زیر توزیع وام بانکی در بخش های مختلف اقتصادی را در طول ۴ سال گذشته نشان می دهد:

جدول شماره (۱۸) توزیع وامهای بانکی تجاری در بخش های مختلف اقتصادی در سیرالئون (درصد)

سال	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸
تجارت و مالی	۴۱	۳۵/۱	۳۳/۱	۲۸/۹	۲۳/۳
ساختمان	۲۰	۲۲/۱	۱۸/۶	۱۶/۹	۱۶/۶
زیرساخت	۱۵/۹	۱۲	۹/۱	۵	۹/۲
کشاورزی، جنگلداری و شیلات	۱/۹	۲	۰/۹	۲/۵	۳/۷
معادن	۰/۲	۰/۸	۱/۵	۱/۵	۱/۸
سایر بخشها ^۲	۲۱/۱	۲۸/۱	۳۶/۸	۴۵/۲	۴۵/۴
جمع کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

Source: Bank of Sierra Leone

نرخ بهره بانکهای سیرالئون از تاریخ آگوست ۱۹۹۳ به طور آزادانه و توسط بانکهای تجاری تعیین می گردد. قبل از آن تاریخ بانک سیرالئون حداقل نرخ سود سپرده ها را تعیین می کرد. در جدول زیر نرخ

۱ - داده ها مربوط به انتهای هر دوره می باشد.

۲ - شامل بخشهای آب، برق، گاز، حمل و نقل، مخازن، ارتباطات، خدمات و متفرقه می باشد.

بهره وامهای اعطائی توسط بانکهای سیرالئون و نرخ سود سپرده های بانکی در این کشور برای ۵ سال اخیر آورده شده است:

جدول شماره (۱۹) نرخ وام و نرخ سپرده ها و نقدینگی در بانکهای تجاری سیرالئون

۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	
۲۴	۲۵	۲۴	۲۴	۲۳	نرخ وام بانکهای تجاری
۱۰/۷	۱۰/۳	۱۱/۱	۱۱/۱	۱۱/۶	نرخ سپرده های بانکی ۳-۶ ماهه
۷	۷/۴	۷/۶	۷/۶	۸/۱	نرخ سپرده های بانکی ۹-۱۲ ماهه
۴۴۳۸۲۳	۲۷۹۳۱۹	۲۴۱۹۵۶	۲۵۰۸۲۲	۱۶۹۹۱۶	نقدینگی و دارائی های نقد (میلیون لئون)

Source: Bank of Sierra Leone

برنامه های توسعه ای در بخش پروژه های زیرساختی

بر اساس گزارش بانک جهانی در زمینه پروژه های زیر ساختی در کشور سیرالئون، بخش خصوصی سرمایه گذاری چندانی نداشته است. با این همه بیشترین سرمایه گذاری های انجام شده توسط بخش خصوصی در زیرساختهای این کشور در بخش ارتباطات بوده است. از سال ۱۹۹۸ تا سال ۲۰۰۸، بخش خصوصی در این کشور ۴ پروژه مخابراتی انجام داده که آخرین آن مربوط به سال ۲۰۰۵ بوده که توسط شرکت International (یک شرکت کوییتی) و با حمایت بانک جهانی انجام شده است. جدول زیر پروژه های انجام شده و در دست احداث در کشور سیرالئون توسط بخش خصوصی را در بخشهای مختلف (شامل بخش انرژی، مخابرات، حمل و نقل و آب و فاضلاب) نمایش می دهد:

جدول شماره (۲۰) تعداد پروژه های انجام شده توسط بخش خصوصی در سیرالئون (۲۰۰۸-)

(۱۹۹۰)

سال	کل پروژه ها	بخش آب و فاضلاب	بخش حمل و نقل	بخش مخابرات	بخش انرژی
۱۹۹۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۲	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۳	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۴	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۵	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۶	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۷	۰	۰	۰	۰	۰

۰	۱	۰	۰	۱	۱۹۹۸
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۹
۰	۱	۰	۰	۱	۲۰۰۰
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۱
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۲
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۳
۰	۱	۰	۰	۱	۲۰۰۴
۰	۱	۰	۰	۱	۲۰۰۵
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۶
۱	۰	۰	۰	۱	۲۰۰۷
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۸
۱	۴	۰	۰	۵	جمع کل

منبع: world bank-2009

بر همین اساس کل سرمایه گذاری انجام شده در این پروژه ها به صورت جدول زیر می باشد:

جدول شماره (۲۱) سرمایه گذاری در پروژه ها توسط بخش خصوصی در سیرالتون (میلیون دلار)

بخش انرژی	بخش مخابرات	بخش حمل و نقل	بخش آب و فاضلاب	کل پروژه ها	سال
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۰
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۱
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۲
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۳
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۴
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۵
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۶
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۷
۰	۴	۰	۰	۴	۱۹۹۸
۰	۴	۰	۰	۴	۱۹۹۹
۰	۳	۰	۰	۳	۲۰۰۰
۰	۱۰	۰	۰	۱۰	۲۰۰۱
۰	۶	۰	۰	۶	۲۰۰۲
۰	۱۵	۰	۰	۱۵	۲۰۰۳
۰	۱۵	۰	۰	۱۵	۲۰۰۴
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۵
۰	۴۰	۰	۰	۴۰	۲۰۰۶
۱	۲۶	۰	۰	۲۷	۲۰۰۷
۰	۲۲	۰	۰	۲۲	۲۰۰۸
۱	۱۴۴	۰	۰	۱۴۵	جمع کل

منبع: world bank-2009

بر اساس گزارش بانک جهانی، پروژه مربوط به انرژی در صنعت برق سرمایه گذاری شده است. همچنین تمامی پروژه ها به صورت مشارکتی با سازمانها و موسسات بین المللی به اجرا درآمده است.

در خصوص برنامه ها و سیاستهای سرمایه گذاری در سیرالئون اخیراً سازمان ملل کنفرانسی با عنوان "Investment Policy Review: sierra leone" برگزار کرده که خلاصه آن در زیر آورده شده است:

سیرالئون کشوری مهم با موقعیت های خوب سرمایه گذاری است. منابع طبیعی غنی شامل: مواد معدنی، زمین حاصل خیز، آب، ماهی، حیوانات خانگی و انرژی، موقعیت ساحلی استراتژیک، کارگران ارزان و فراوان و نیز خدمات حمل و نقل و توریسم، تجارت کشاورزی و ... از جاذبه های سرمایه گذاری سیرالئون محسوب می شود.

پس از جنگ داخلی این کشور و از سال ۲۰۰۲ پیشرفت عمده ای با حمایت سازمان های بین المللی، در این کشور رخ داده و این کشور به سمت صلح و ثبات و انجام یک برنامه اصلاحی کامل به منظور جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI)، در حرکت است.

جنگ در ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۱ هزینه های انسانی بالا و اثر وخیمی بر اقتصاد کشور گذاشته است. علاوه بر کشتارهای وسیع، منجر به پناهنده شدن و یا ترک اجباری عده زیادی از مردم شده است. در طول جنگ تخمین زده شده که ۳۰ درصد از افراد تحصیل کرده کشور را ترک کرده اند لذا کشور با کمبود سرمایه انسانی روبروست.

خرابی زیرساختها از دیگر نتایج جنگ است. جنگ منجر به قطع شده آب، برق و ویران شدن زیربنای حمل و نقل و دیگر خدمات کلیدی کشور شده است. تجربه کشورهای جنگ زده نشان می دهد که

دسترسی به صلح داخلی وقوع نمی‌پیوندد مگر آنکه سیاست‌های مطمئنی به منظور اشتغال و بهبود وضعیت زندگی افراد به کار گرفته شود. در حال حاضر بحران‌های جهانی نیز مزید بر علت شده است و به طرز منفی بر شرایط اقتصادی این کشور اثر گذاشته است. اما برخلاف چنین پیشینه‌ای، این بررسی جوامع بین‌المللی را ترغیب می‌کند تا حمایت از صلح و نیز حمایت از فرایند اصلاحات اقتصادی در سیرالئون را ادامه دهند.

در حال حاضر این کشور قوانین باز برای ورود و تاسیس سرمایه‌گذاران خارجی دارد. بعلاوه قوانینی برای ضمانت سرمایه‌گذارها در برابر کلاهبرداران احتمالی تدوین کرده است. همچنین دسترسی به حل و فصل مناقشات و چرخش آزاد پول برای سرمایه‌گذاران ضمانت شده است. اما با همه اینها، چارچوبهای کاری بین‌المللی در سیرالئون ضعیف است. فقط سه معاهده سرمایه‌گذاری دو طرفه (BITs) با کشورهای چین، آلمان و بریتانیا و چهار معاهده مالیاتی دو طرفه (BTTs) با کشورهای دانمارک، هند، نروژ و بریتانیا تا کنون امضا شده است که سابقه برخی از این معاهدات به ۵۰ سال پیش بر می‌گردد.

هدف‌گذاری سیاست‌های دولتی در خصوص این قبیل معاهدات دو طرفه باید به سمت آن دسته از شرکای کلیدی تمایل یابد که جذابیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را در کشور بهبود بخشد.

این گزارش در درخواست ویژه‌ای از دولت سیرالئون، عناصر کلیدی یک استراتژی سرمایه‌گذاری شبیه‌سازی شده (داخلی و خارجی) را ارائه می‌کند که منجر به تحریک سرمایه‌گذاران بین‌المللی خواهد شد. این استراتژی در دو سناریوی مختلف ارائه شده است.

سناریوی اول، یک سناریوی کوتاه مدت می‌باشد که بر اساس آن، اصلاحات با سرعت متوسط انجام می‌گیرد و نتیجه آن نگهداری و یا افزایش آرام جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشور است.

سناریوی دوم یک سناریوی بلند مدت و جاه طلبانه است که باید جاده را برای سطوح بالاتر جریان سرمایه گذاری خارجی صاف کند. به منظور بررسی اثرات جریان سرمایه گذاری خارجی روی اقتصاد ملی، لازم است سیستم های آماری به منظور جمع آوری و آنالیز داده ها بهبود یابد.

استراتژی پیشنهادی به منظور افزایش سرمایه گذاری خارجی در این کشور در ۶ بخش آورده شده است:

۱. مقابله با کمبود زیرساختها
۲. توجه به سرمایه انسانی
۳. تاسیس رژیم مالی اثرگذار و رقابتی
۴. تسهیلات تجاری
۵. ارتقاء تسهیلات سرمایه گذاری خارجی
۶. هدف گذاری سرمایه گذاری در بخش های مختلف

مقابله با کمبود زیر ساختها

چنانچه سیرالئون مایل به جذب و سود بردن از سطح بالائی از سرمایه گذاری داخلی و سرمایه گذاری مستقیم خارجی است، تحلیل های ارائه شده در این گزارش، راه را برای داشتن زیر ساختهای بهتر ارائه می کند. این زیر ساختها بخصوص شامل زیر ساختهای برق و حمل و نقل بوده که در جنگ به شدت آسیب دیده و سالهاست که سرمایه گذاری مناسبی روی آن انجام نگرفته است.

این گزارش همچنین به توسعه مناطق صنعتی (با لحاظ آب و برق و ارتباطات حمل و نقل) به عنوان یک نیاز اساسی برای ایجاد پتانسیل سرمایه گذاری تاکید می کند.

علاوه بر این، گزارش خواستار افزایش دخالت در فرایندهای همگرایی منطقه ای و هدف گذاری در برنامه ها جهت رفع کمبود در زیرساختهاست که بوسیله خیرین و بانکهای توسعه ای پشتیبانی می شوند. از آنجائی که پر کردن شکاف زیرساختی زمان بر است، لذا توصیه هائی به منظور رویارویی با مشکل زیر ساختها ارائه شده است.

سه توصیه ارائه شده در این بخش، مرتبط با سناریو اول (کوتاه مدت) و آخری مرتبط با سناریوی دوم (بلند مدت) می باشد.

- تطبیق قوانین برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش های حمل و نقل و انرژی

در حال حاضر چارچوب کاری مشخص در خصوص نقش و ارتباط بین بخش خصوصی و دولتی (بخش عمومی) در توسعه زیرساختها وجود ندارد.

- فشار روی فعالیت های تکنیکی مرتبط با بخش انرژی

- شروع به توسعه یک منطقه صنعتی

- استفاده از برنامه های منطقه ای برای توسعه زیرساختها

توجه به سرمایه انسانی

با توجه به مهاجرت و ترک اجباری کشور در دوران جنگ، برای سرمایه گذاران دشواری هائی در خصوص پیدا کردن کارگران ماهر وجود دارد. در این خصوص این گزارش راهکارهای زیر را در نظر گرفته است:

- تاسیس یک واحد استراتژیک توسعه انسانی

- ارائه تسهیلات به کارگران آموزش دیده
- فراهم آوردن محرک های لازم برای نامزد شدن در آموزش حرفه ای
- بازبینی قوانین کارگری

تاسیس رژیم مالی اثرگذار و رقابتی

یک رژیم مالی مناسب، عنصری ضروری در سرمایه گذاری محسوب می شود. بخصوص در تدوین مالیات، شفافیت، سادگی، ثبات و رقابت پذیری سیستم مالیاتی، می تواند رقابت در بازار مالی را تسریع نماید. بدین منظور موارد زیر در این قسمت پیشنهاد می گردد:

- بازبینی درآمد مالیاتی شرکت ها
- فراهم نمودن سخت افزار ها (کامپیوتر، نرم افزار، سیستم اطلاعاتی) و تربیت افراد مرتبط با بخش درآمد ملی
- مذاکره با شرکای کلیدی، همگرایی منطقه ای و شرکت در مجمع اقتصادی آفریقای غربی

تسهیلات تجاری

بر اساس آخرین گزارش سازمان جهانی تجارت، سیرالئون در زمینه فرایند تجاری، پیشرفت داشته است. با این حال لازم است محدودیت های باقی مانده مانند نیازهای مدیریتی رفع شود. در این خصوص ارتقای سادات سیرالئون (SLIEPA) می تواند نقش موثری بازی کند.

دولت سیرالئون با برآورد خواسته های زیر می تواند نقش مهمی در حرکت رو به جلو این صنعت داشته باشد:

- تصویب قوانین جدید گمرکی و نهائی شده مقررات مربوط به عملیاتی شده آن
- بکارگیری سیستم اطلاعاتی گمرکی یکپارچه. در این خصوص سیرالئون در حال راه اندازی این سیستم با همکاری UNCTAD است.
- اجرای برنامه آموزشی ایجاد ظرفیت مدیران گمرکی

ارتقاء تسهیلات سرمایه گذاری مستقیم خارجی

نتیجه جنگ تصویری از سیرالئون در حال جنگ در ذهن سرمایه گذاران خارجی باقی گذاشته است. بعد از نزدیک به یک دهه صلح، هنوز به عنوان مانعی در سر راه سرمایه گذاران خارجی باقی مانده است. به منظور زدودن این تصویر، SLIEPA خدمات تسهیلاتی کافی به سرمایه گذاران خارجی پیشنهاد می کند تا تصویر متفاوتی از پروژه ها در ذهن سرمایه گذاران ایجاد شود. خدمات SLOEPA شامل مهیا کردن اطلاعات کامل در خصوص پروژه، راه اندازی وب سایت شامل اطلاعات و اسناد و قوانین ضروری برای سرمایه گذاری (که مکرراً به روز می شود) و ... می باشد. علاوه بر این SLIEPA به عنوان منبعی آماری برای سرمایه گذاری خارجی محسوب می شود. چنین مرکزی، سرمایه گذاران را در بهتر فهمیدن نیازها و احتیاجات یاری می کند.

هدف گذاری سرمایه گذاری در بخش های مختلف

سیرالئون پتانسیل خوبی برای سرمایه گذاری در بخش های مختلف دارد. فعالیت های کوتاه مدت بایستی روی بخش معدن سوق داده شود که به طور سنتی سرمایه گذاری مستقیم خارجی را قادر است

جذب کند و سرمایه گذاری بلند مدت روی فعالیت هائی مانند اجارت کشاورزی، شیلات و توریسم که پتانسیل قابل اطمینانی برای سرمایه گذاری خارجی بوده و بایستی مورد حمایت قرار گیرند.

معدن:

این بخش نقش فعالی در جذب FDI در سیرالئون بازی می کند. دولت بایستی مالیات مناسب در این بخش وضع نماید که وضعیت را برای سرمایه گذاران قابل رقابت نماید به طوری که همزمان به درآمد داخلی بلند مدت دست یابد.

شیلات

سواحل سیرالئون به خاطر ماهی ها و صدف های دریائی فراوان مشهور است. لذا این بخش مزیتی نسبی برای سرمایه گذاری در سیرالئون محسوب می شود.

توریسم

توانائی بسیاری در راه انداختن صنعت توریسم در این کشور وجود دارد اما به دلیل هزینه های بالای عملیاتی و رقابت منطقه ای در این زمینه، تا کنون سرمایه گذاری در این زمینه ناموفق بوده است. با نهائی کردن طرحی استراتژیک برای این بخش و اصلاحات ساختاری و قانونی ، دولت می تواند زمینه را برای توسعه پروژه های مرتبط ایجاد کند.

در این خصوص بانک جهانی نیز برای توسعه همه بخش ها بایستی نقش کاتالیزور را بازی کند.

ارتباطات سیاسی - اقتصادی با سایر کشورها

قاره آفریقا نیز از روند منطقه گرایی و همکاری منطقه ای دور نمانده و کشورهای این قاره در گروه بندی هایی چون اتحادیه مغرب عربی ، جامعه توسعه جنوب آفریقا ، جامعه کشورهای ساحل صحرایی و .... شرکت کرده اند.

گسترش مناسبات سیاسی و اقتصادی میان کشورهای آفریقایی پس از آزادی از یوغ استعمار خارجی و درک ضرورت تحقق هویت واحد سیاسی و هماهنگی در عرصه عمل و دفاع از منافع قاره ای و تحقق استقلال جمعی از عوامل تحقق این همگرایی بوده است.

در پی خاتمه دوران استعمار زدایی ، کشورهای آفریقایی با درک اهمیت توسعه در شکل دهی به هویت آفریقایی ، سازمان وحدت آفریقا را به عنوان سازمانی پان آفریکن بنیاد نهادند.

سازمان وحدت آفریقا که مرحله اولیه تشکیل اتحادیه آفریقا می باشد بر اساس منشور سال ۱۹۶۳ میلادی با اهدافی چون تقویت وحدت ، همبستگی ، هماهنگی ، همکاری و از بین بردن تمامی اشکال استعمار و تسهیل همکاری تاسیس شد. به همین منظور کشورهای عضو ، اصول کلی را پذیرفتند که از جمله ، عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر ، احترام به تمامیت ارضی یکدیگر ، اتخاذ سیاست عدم تعهد در قبال تمامی بلوک ها و وفاداری به اصل آزادی کامل سرزمین های آفریقایی که هنوز به استقلال کامل نرسیده اند را می توان ذکر کرد.

سازمان وحدت آفریقا از سه نهاد کنفرانس سران ، شورای وزیران و دبیرخانه تشکیل شده بود. کنفرانس عالی سران که تصمیم گیرنده اصلی بود و در آن هر سال یکبار سران گرد هم می آمدند. شورای وزیران نیز که ارگان اجرایی سازمان به شمار می رفت، وظیفه آماده سازی تصمیمات برای

کنفرانس سران و اجرای آنها را به عهده داشت. کمیسیون های تخصصی نیز زیر نظر شورای وزیران فعالیت می کردند. بودجه سازمان نیز پس از تهیه توسط دبیر کل جهت بررسی و تصویب به شورای وزیران ارسال می شد.

دبیر کل نقش نمایندگی ، هماهنگی و ارتباط بین دولت ها را عهده دار بود و دولت ها بیشتر درصدد اعمال و حفظ حاکمیت های ملی خود بودند تا انتقال به آرمان های فراملی.

در دهه ۱۹۸۰-۱۹۹۰ دولت های عضو مقرر کردند که سیاست های ملی در زمینه های پولی ، اقتصادی و بازرگانی بین خود را هماهنگ کنند و در راستای تحکیم جامعه اقتصادی آفریقا حرکت کنند و همگرایی و همکاری در عرصه های کشاورزی ، انرژی ، حمل و نقل و ارتباطات را در راستای توسعه کارآمدی قاره آفریقا افزایش دهند.

در دهه ۲۰۰۰-۱۹۹۰ پیش بینی شد منطقه مبادله آزاد ، اتحاد گمرکی ، بازار آزاد (از جمله عبور و مرور آزاد ، عوامل تولید از قبیل نیروی انسانی و سرمایه) که حتی منجر به ایجاد پول واحد آفریقایی شود تحقق یابد. اما از نظر حقوقی و سیاسی هیچ الزامی برای دولت های عضو پیش بینی نشده بود.

در ژوئیه سال ۲۰۰۰ سران این سازمان پس از ۲۰ سال به بازنگری و اصلاح سیاست های این سازمان پرداختند و بدین ترتیب به تصویب مقدمات طرح اتحادیه آفریقا اقدام کردند.

راه اتحادیه آفریقا در چارچوب نهاد جدیدی به نام اتحادیه آفریقا از سوی معمر قذافی ، رهبر لیبی پیگیری شد.

در طرح قذافی اتحاد پولی ، مالی ، سیاسی و اقتصادی کشورهای قاره آفریقا در آینده ای نزدیک پیش بینی شده بود اما مخالفت تعداد زیادی از کشورهای آفریقایی با این طرح در سال ۲۰۰۰ باعث عدم موفقیت آن شد.

اعضای اتحادیه آفریقا در حال حاضر ۵۳ کشور اند شامل : الجزایر ، آنگولا ، بنین ، بوتسوانا ، بورکینافاسو ، بروندي ، کامرون ، کیپ ورد ، جمهوری آفریقای مرکزی ، چاد ، جمهوری فدرال کومور ، جمهوری کنگو ، ساحل عاج ، جمهوری دموکراتیک کنگو ، جیبوتی ، جمهوری عربی مصر ، اریتره ، گینه کوناکری ، گابن ، گامبیا ، غنا ، گینه بیسائو ، کنیا ، لسوتو ، لیبریا ، لیبی ، ماداگاسکار ، ملاوی ، مالی ، موریتانی ، موریتوس ، موزامبیک ، نامیبیا ، نیجریه ، روآندا ، جمهوری دموکراتیک عربی صحرا ، سالوتوم ، سنگال ، سیشل ، سیرالئون ، سومالی ، آفریقای جنوبی ، سودان ، سوازیلند ، تانزانیا ، توگو ، تونس ، اوگاندا ، زامبیا ، زیمبابوه .

بر اساس سند تاسیس اتحادیه ، وجود این اتحادیه سیاسی اقتصادی زمانی قانونی دانسته شد که دو سوم کشورهای عضو ، پروتکل را به تصویب مجالس قانون گذاری خود برسانند.

اتحادیه آفریقا با مبادرت به تاسیس ارگان هایی چون ، مجمع سران دولت ها و حکومت ها ، شورای اجرایی وزیران ، پارلمان پان افریکن ، کمیته های فنی تخصصی ، شورای اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی ، کمیته های دائمی نمایندگی ، نهاد های مالی بویژه بانک مرکزی در راستای تحقق پول واحد ، دیوان دادگستری و کمیسیون با دبیرخانه سعی دارد به تسریع روند همگرایی منطقه ای اهتمام ورزد.

مجمع سران سالی یکبار تشکیل جلسه می دهد و در صورت درخواست یک عضو و تصویب اکثریت دو سوم اعضا ، می تواند جلسه فوق العاده برگزار نماید. مقر رئیس مجمع برای مدت یک سال در اختیار رئیس دولت یا حکومتی قرار دارد که پس از مشورت بین اعضا انتخاب می شود.

تصمیمات مجمع بر اساس اجماع و در برخی موارد با اکثریت ساده تصمیم گیری می شود. جلسات مجمع با حضور دو سوم اعضا رسمی می شود.

اختیارات مجمع سران : ۱- تعیین سیاست های مشترک اتحادیه ، اتخاذ تصمیمات ، بررسی درخواست عضویت ، تاسیس هر یک از ارگان های اتحادیه ، نصب قضات دیوان دادگستری و نصب روسای کمیسیون ها. شورای اجرایی وزیران نیز حداقل دو بار در سال جلسات عادی دارد.

دیوان دادگستری نیز وظیفه رسیدگی به دعاوی شهروندان آفریقایی علیه دولت های متبوع ، محاکمه جنایتکاران جنگی و تفسیر قواعد و مقررات را به عهده دارد.

مجمع سران می تواند تحریم هایی را علیه هر یک از اعضا اعمال کند از جمله محرومیت از حق صحبت در جلسات ، محرومیت از حق رای ، محرومیت از حق معرفی کاندیدا برای هر پست یا مقام اتحادیه یا استفاده از هر نوع فعالیت یا تعهد.

در صورتی که اعضا مجددا تصمیمات را اجرا نکنند با تحریم های دیگری چون محرومیت از تداوم حمل و نقل و ارتباطات با سایر اعضا و ... مواجه می شود. مقر اتحادیه در آدیس آبابا و در جمهوری دموکراتیک فدرال اتیوپی قرار دارد.

زبان های رسمی اتحادیه نیز عبارتند از زبان های آفریقایی ، عربی ، انگلیسی ، فرانسوی و پرتغالی.

بر اساس منشور اتحادیه ، حکومت هایی که با ابزار های غیر قانونی به قدرت می رسند مجاز به شرکت در فعالیت های اتحادیه نیستند. اعضای که خواهان انصراف از عضویت می باشند پس از تسلیم درخواست بایستی یکسال صبر کنند تا عضویت شان قطع شود و در این مدت بایستی به تمام تعهدات خود عمل کنند.

اما با تمام این اوصاف و با الهام از تجربه نا موفق سازمان وحدت آفریقا در طول عمر ۳۸ ساله خود ، چشم انداز مطلوبی را نمی توان برای اتحادیه آفریقا تصور کرد. این قاره همچنان درگیر منازعات مرزی و قبیله ای ، افزایش فقر و سوء بهداشت و برخوردار از پایین ترین سطح تولید ناخالص ملی است. با توجه به اینکه آفریقا ضعیف ترین سطح توسعه سرمایه انسانی و زیر بناهای اقتصادی را دارا است و سیاست ها و نهاد های ملی آفریقا کمتر معطوف به سرمایه گذاری و فعالیت های منطقه ای بوده است ، چنین تصور می شود که اتحادیه آفریقا جز تغییر نام از سازمان به اتحادیه چیز دیگری نداشته است. چرا که تعدد مرزها و دولت ها در این قاره در مقایسه با سایر مناطق و وجود ساختار های سنتی و واگرایی های قومی موجب شده است که کارکردهای مدرن و همگرایانه کمتر قابل اجرا باشد.

اما برخی راهکارها که جهت ارتقای جایگاه و نقش اتحادیه آفریقا به نظر می رسد شامل موارد ذیل است :

همگرایی آفریقایی باید بر پایه ای ضرورتی متفاوت از اروپا ، آسیای جنوب شرقی و آمریکا مبتنی باشد. اتحادیه آفریقا مظهر نوعی همگرایی اقتصادی جنوب - جنوب با شالوده های صنعتی ضعیف ، کشاورزی وابسته و سطح نسبتا پایین تجارت بین منطقه ای به شمار می آید.

به نظر می رسد برخی کشورهای قدرتمند عضو این اتحادیه چون آفریقای جنوبی ، نیجریه و مصر می توانند نقش ویژه ای را در حرکت بخشی به موتور همگرایی منطقه ای ایفا کنند.

سازمان های بین المللی

سیرالئون علاوه بر اتحادیه های منطقه ای در سازمان ها و نهاد های بین المللی متفاوتی عضو بوده که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- سازمان ملل متحد (UN)
- بانک توسعه آفریقا (ADB)
- کنگره ملی آفریقا (APC)
- کمیسیون اقتصادی آفریقا (ECA)
- سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (FAO)
- گروه ۷۷ (G-77)
- آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA)
- بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه وابسته به بانک جهانی (IBRD)
- سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO)
- کنفدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری آزاد (ICFTU)
- جامعه بین‌المللی توسعه (IDA)
- صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی (IFAD)
- بانک توسعه اسلامی (IDB)
- بنگاه مالی بین‌المللی (IFC)
- بنگاه مالی بین‌المللی (IFC) ، سازمان بین‌المللی کار (ILO)
- صندوق بین‌المللی پول (IMF)
- سازمان بین‌المللی دریانوردی (IMO)
- سازمان پلیس بین‌المللی پلیس جنایی (INTERPOL)
- جنبش عدم تعهد (NAM)
- سازمان وحدت آفریقا (OAU)

- سازمان کنفرانس اسلامی (OIC)
- سازمان منع سلاحهای شیمیایی (OPCW)
- کمیسیون سازمان ملل برای تجارت و توسعه (UNCTAD)
- سازمان اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملل متحد (UNESCO)
- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO)
- فدراسیون جهانی اتحادیه کارگری (WFTU)
- سازمان بهداشت جهانی (WHO)
- سازمان جهانی مالکیت معنوی (WIPO)

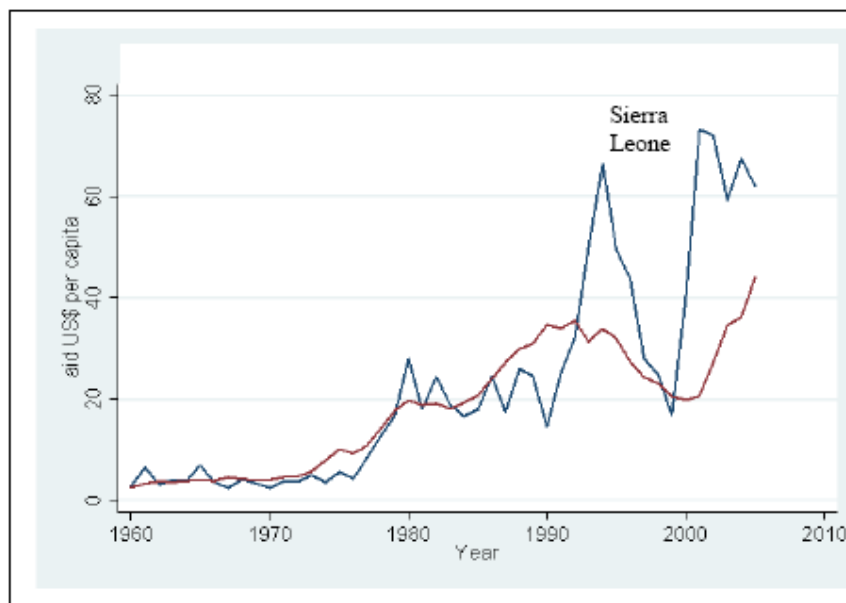
برنامه کمکهای بین المللی برای توسعه زیر ساختها و شرایط عمومی

کمک کننده‌ها برای پیمانکاران

کمک های بین المللی به سیرالئون

سیرالئون یکی از کشورهای اصلی دریافت کننده کمک های بین المللی در دنیا محسوب می شود. تا قبل از شروع جنگ داخلی در این کشور، کمک های بین المللی ۹ درصد درآمد ملی این کشور را تشکیل می داد که در مقایسه با کمک ها به آفریقای صحرای جنوب (۴ درصد) قابل توجه بود. شکل شماره (۵).

نمودار شماره (۵) وضعیت کمک های بین المللی به سیرالئون در سالهای مختلف

منبع: world development indicators, 2007

در زمان جنگ نیز کمک های بین المللی به این کشور ادامه یافت و این کمک ها بیشتر از طریق NGO ها اعمال می گردید.

در حال حاضر نیز کمک های بین المللی به سیرالئون ۲۸/۷ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می دهد. از این لحاظ کشور سیرالئون چهارمین کشور دریافت کننده کمک های بین المللی محسوب می شود. جدول زیر:

جدول شماره (۸) وضعیت کمک های بین المللی سیرالئون (به صورت درصدی از GDP)

Rank	Countries	Amount
# 1	Sao Tome and Principe:	75.2%
# 2	Guinea-Bissau:	37.3%
# 3	Eritrea:	29%
# 4	Sierra Leone:	28.7%
# 5	Zambia:	27.3%
# 6	Malawi:	26.2%
# 7	Solomon Islands:	24.9%
# 8	Nicaragua:	23.4%
# 9	Mozambique:	23.3%
# 10	Mauritania:	22.7%
# 11	Mongolia:	22.4%
# 12	Vanuatu:	21.6%
# 13	Rwanda:	17.9%
# 14	Cape Verde:	16.9%
# 15	Kyrgyzstan:	16.5%
# 16	Laos:	16.4%
# 17	Mali:	15.7%
# 18	Burkina Faso:	15.3%
# 19	Guyana:	15.2%
# 20	Tajikistan:	14.4%

منبع: WWW.NATIONMASTER.COM

با توجه به عقب افتادگی این کشور به لحاظ شاخص های توسعه انسانی، بیشتر کمک های سازمان های بین المللی متوجه این بخش است. بر همین اساس برنامه توسعه ای سازمان ملل در این کشور در سال ۲۰۱۰-۲۰۰۸ که با همکاری دولت سیرالئون تهیه شده ، شامل سه برنامه اصلی است:

- ایجاد و پرورش یک دولت دموکراتیک

- تحکیم صلح و توسعه پیشگیرانه

- توسعه انسانی و کاهش فقر

از جمله برنامه های دیگر سازمان ملل در این زمینه می توان به برنامه توسعه هزاره اشاره نمود:

در سپتامبر سال ۲۰۰۰ ، ۱۸۹ تن از سران دولت ها اعلامیه هزاره (Millennium Declaration) را تصویب کردند . این اعلامیه یک تعهد جهانی بی سابقه و یکی از قابل اعتنا ترین اسناد سازمان ملل در چند سال اخیر به شمار می رود . این اعلامیه قدرت دید همگانی و مشترکی در چگونگی مقابله با برخی از چالش های بزرگی که جهان با آن روبروست عرضه می کند(www.un.org).

این اعلامیه منجر به ارائه هشت آرمان توسعه هزاره (MDGs) گردید که تاکید آن بر تلاش برای کاهش فقر ، بالا بردن کیفیت زندگی مردم ، تضمین پایداری محیط زیست ، و بنیان گذاری مشارکتهایی به منظور تضمین جهانی شدن به نیروی مثبت تری برای توده های مردم جهان است. در این اعلامیه هدفها و راهنما یا شاخص های ویژه ای برای هر یک از این آرمان ها مقرر گردیده است که تا سال ۲۰۱۵ باید بدان دست یافت . تاکید بر روی این آرمانها و هدفها، موضوع اصلی این آرمان است.

برخی از این آرمان ها و هدفها بر شرکتها و بخش خصوصی مستقیما اثر می گذارند و برخی دیگر به طور گسترده تری در توان بخشیدن به چارچوب و مرزبندی محیطی مربوط می شوند که شرکتها و

بخش خصوصی باید در آن عمل کنند و البته همه آنها در اقتصاد جهانی وابسته به هم امروز برای بخش خصوصی مطرح می باشند، که مسئولیت اصلی دستیابی به این آرمان ها البته به عهده دولتها می باشد . بخصوص ، نیاز مبرمی به یک نظارت عالی ، اصل حاکمیت قانون، رعین موازین و حقوق بشر ، تلاش پی گیرانه مبارزه با ناسازگاری و فساد و اجرای هنجارها و معیارهای بین المللی وجود دارد. همچنین، نیاز به گسترش همکاری سخاوتمندانه تر و موثرتر دولتها ، معافیت بدهی ها و دسترسی آسان تر به بازارهای جهانی برای صدور کالا به چشم می خورد و بدیهی است فقط در چارچوب یک رهبری دولتی است که بخش خصوصی می تواند نقش سازنده تر و موثرتری ایفا نماید.

این "عهد نامه" یک شبکه آموزشی با مشارکت بخش های اصلی سازمان ملل متحد ، شرکتهای ، موسسات بازرگانی ، سازمان های غیر دولتی / حکومتی یا ان. جی. او و اتحادیه های صنفی، کارگری یا سندیکایی است . ن اصل آن بویژه معطوف به انجام فعالیتهای مسئولانه تحت قلمرو و موازین حقوق بشر ، معیارهای کار و عملکردهای همخوان با محیط زیست است . عهد نامه جهانی از شرکتهای می خواهد که در چارچوب حوزه تاثیر شرکتی خود به این نه اصل که تمامی آن مبتنی بر معاهده نامه های بین المللی بین دولتها می باشد پایبند باشند. این تعهد جزئی سرنوشت ساز از چگونگی حمایت شرکتهای و بخش خصوصی از آرمان های توسعه هزاره است . شرکتهای با ارتقا چنین ارزش های محوری پذیرفته شده جهانی و با کاهش تاثیر منفی فعالیت های کاری خود می توانند موفق به ایفای نقش حیاتی شوند.^۱

همزمان با این عهدنامه جهانی ، شمار روزافزون سایر فعالیت های ابتکاری مشوق شرکتهای در پیوستن به مشارکتهای مقطعی برای نیل به آرمانهایی گسترده تر از هشت آرمان توسعه هزاره نیز مطرح شده اند . این آرمانها گاهی از محیط فعلی کار ، بازار و زنجیره تامین فراتر می روند و مناظره فزاینده ای بر سر

---

^۱ www.unglobalcompact.org

حدود مقابله شرکتها و بنگاههای اقتصادی با این چالش ها در مقابل دولتها و سازمان های جامعه مدنی بوجود آورده اند، اما شکی نیست که بخش خصوصی می تواند نقش سازنده و مفیدی ایفا نماید . حداقل، باید تضمین کرد که فعالیت های آن ها در چارچوب قانون انجام گرفته و اثر سوئی نخواهد داشت.

آرمان های توسعه هزاره

۱۸۹ کشور از اعضای سازمان ملل متحد ، متعهد گردیدند که تا سال ۲۰۱۵ به هشت آرمان زیر

دست یابند :

- ریشه کن کردن فقر شدید و گرسنگی
- دستیابی همگانی به آموزش ابتدایی
- ارتقا برابری جنسیتی و قدرت دادن به زنان
- کاهش مرگ و میر در کودکان
- بالابردن سطح سلامتی مادران
- مبارزه با اچ.آی.وی./ ایدز ، مالاریا و سایر بیماریها
- تضمین پایداری محیط زیست
- افزایش مشارکت جهانی برای توسعه

عهدنامه جهانی (Global Compact)

در مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum) در داووس ، و به تاریخ ۳۱ ژانویه ۱۹۹۹ ، کوفی عنان دبیر کل سازمان ملل با به چالش کشیدن رهبران تجاری جهان آنان را به ” قبول و اجرای ” اصول جهانی حقوق بشر، معیارهای کار و محیط زیست در هر یک در حوزه های نفوذ کاری خود فرا خواند :

اصل اول: حقوق بشر: شرکتهای ، بنگاههای اقتصادی و بازرگانان باید در حوزه فعالیت و نفوذ خود از حقوق بشر حمایت کنند و به آن احترام بگذارند.

اصل دوم : تضمین نمایند که شرکتهای و بنگاههای اقتصادی او نقشی در نقض حقوق بشر ندارند.

اصل سوم: معیارهای کار : شرکتهای ، بنگاهها و بطور کلی بخش خصوصی باید از آزادی انجمن و شناسایی موثر حقوق مذاکره و معامله جمعی حمایت نمایند.

اصل چهارم : منع هرگونه کار اجباری و به زور.

اصل پنجم : لغو موثر کار کودکان .

اصل ششم: منع تبعیض شغلی در کار

اصل هفتم : محیط زیست :شرکتهای و بنگاه های اقتصادی باید حامی رویکرد پیشگیرانه در مقابله با مشکلات محیط زیست باشند.

اصل هشتم : متعهد گردند که در ارتقاء مسئولیت بزرگتر خود یعنی محافظت از محیط زیست پیشقدم شوند .

اصل نهم: تشویق توسعه و گسترش فن آوری سازگار با محیط زیست.^۱

آرمانهای بین المللی مانند صلح، امنیت، توسعه پایدار، حقوق بشر و کاهش فقر به طور فزاینده ای به یکدیگر وابسته اند و دارای پیامدهای بسیاری برای کلیه بخشهای جامعه می باشند که دستیابی به آن ها نیازمند راه حل های پیچیده و جمعی است. گرچه دولت ها دارای مسئولیت اصلی برای دستیابی به این آرمانها هستند، اما به نفع شرکتها و بنگاه های اقتصادی است که جزئی از راه حلها باشند تا معضلات همزمان، تقاضای بین المللی رو به رشدی برای شرکتها و بنگاه های اقتصادی دارای سیاست های شفاف و مسئول در برابر اثرات اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی در سر تا سر دنیا به وجود آمده است.

در این چارچوب، سه دلیل عمده یا شش تجاری برای پشتیبانی از آرمانهای توسعه هزاره وجود دارد که هر یک از این دلایل پشتیبان سرنوشت سازی برای به وجود آوردن شرکتهای موفق و قابل رقابت در بخش خصوصی است. این دلایل عبارتند از:

- نخست: سرمایه گذاری در یک محیط سالم برای فعالیت بخش خصوصی،
- دوم: مدیریت مستقیم هزینه و خطر.
- سوم: فراهم آوردن فرصتهای جدید داد و ستد.

---

^۱ www.unglobalcompact.org

سرمایه گذاری در یک محیط سالم و نوین برای فعالیت بخش خصوصی

بدیهی است که بیشتر شرکتهای قانونی از فعالیت در جامعه ای با ثبات و امن بهره فراوانی می برند ، ضمن اینکه برخوردار از نیروی کاری سالم و کارآمد و مصرف کنندگان و سرمایه گذارانی مساعد می شوند .

شرکتهای تولیدی و رقابتی از وجود نظام تجاری آزاد قانونی ، قابل پیش بینی و بدون تبعیض و اقتصاد ناسازگار و قانونمند بهره بسیاری می برند. ناکامی در دستیابی به آرمانهای توسعه هزاره برخی یا کلیه ستون های موفقیت در سطح ملی و یا بین المللی را متزلزل می کند.

مدیریت مستقیم هزینه و خطر

چالشهایی نظیر نابودی محیط زیست بومی، تغییرات جوی جهانی، اچ.آی.وی. /ایدز ، ناسازگاریهای قومی و نبود نظام با کفایتی برای حفظ و ارتقا سلامتی و آموزش می توانند به طور مستقیم بر هزینه ها و خطر برای بقاء شرکتهای بینفزايد. این عوامل می توانند سبب افزایش هزینههای اجرایی ، هزینه های خرید مواد اولیه ، استخدام ، آموزش و سایر هزینه های پرسنلی ، ایمنی ، بیمه و سرمایه گذاری شوند . این عوامل همچنین می توانند سبب بروز خطرهای مالی کوتاه و طولانی مدت ، تزلزل در بازار، پیگردهای قانونی و سلب اعتبار و شهرت گردند . شرکتهای آگاه و پیگیر مقابله با این چالشها، قادر به کاهش خطر و ریسک، مدیریت شهرت و اعتبار، کم کردن هزینه ها، اصلاح کارآیی منابع و افزایش تولید می باشند.

فراهم آوردن فرصتهای جدید داد و ستد

برخی از موفق ترین و نو آورترین شرکتهای جهان برای مقابله با دشواریهای اجتماعی و محیط زیستی، اقدام به تولید کالاها، خدمات و فناوری ویژه ای نموده و در برخی موارد حتی الگوهای کار خود را تغییر می دهند. آنها درک می کنند که بسیاری از کشورهای جهان سوم بخصوص کشورهای با جمعیت زیاد و منابع طبیعی فراوان، فرصت های کاری طولانی مدتی عرضه می کنند. برای این شرکتهای کمک در دسترسی به آرمانهای توسعه هزاره فقط یک مسئولیت اجتماعی شرکتهای و تثبیت شده، به پیروی از مدیریت خطر و نوع دوستی نیست. بلکه همچنین موضوع یک فرصت اجتماعی برای نوآوری، ایجاد ارزش و رقابت پذیری است.

بیشتر شرکتهای در فرایند توسعه تاثیر می گذارند و می توانند در حوزه های نفوذ زیر مشارکت نمایند:

- در فعالیت های کاری اصلی خود، در محیط کار، در بازار و در طول زنجیره تامین،
- در سرمایه گذاری های اجتماعی و فعالیت های بشر دوستانه
- در مشارکت در مذاکرات و تعاملات برای تعیین سیاستگذاریها و خط مشیهای عمومی و فعالیت های حمایتی یا طرفدارانه،

شرکتهای تجاری و صنعتی، اطاقهای بازرگانی و سایر اتحاد های بین شرکتی می توانند نقش به ویژه مهمی در مقابله با دشواری های بر سر راه توسعه که فراتر از حیطه، ظرفیت یا اختیارات هر شرکت به تنهایی می باشد را ایفا نمایند. یک چنین اقدام دسته جمعی قادر به افزایش نفوذ و مشروعیت بخش خصوصی در مشارکت برای پرداختن به آرمانهای توسعه هزاره است.

فعالیت های اصلی شرکتها ، بنگاه های اقتصادی ، بازرگانان و غیره برای هر یک از آرمانهای هشت گانه توسعه هزاره:

- تولیدات و خدمات : منابع ، تولیدات، پیشرفت، توزیع، قیمت گذاری یا مصرف نهایی تولیدات و خدمات شرکت شما چگونه می تواند مانع یا حامی آرمانهای توسعه هزاره شود؟
- سیاست ها و فعالیت ها : چگونه سیاست ها و فعالیت های شرکت شما در زمینه هایی مانند اصول اخلاقی ، محیط زیست ، سلامتی و ایمنی ، حقوق بشر ، مناسبات کار و مدیریت منابع انسانی می تواند مانع یا حامی آرمانهای توسعه هزاره باشد؟ خطرها و فرصت های کاری کدامند؟

سرمایه گذاری اجتماعی و فعالیت های بشر دوستانه برای هر یک از آرمان های هشت گانه توسعه هزاره

شرکت شما از راه های زیر چه کمک هایی می تواند به جمعیت ها ارائه کند:

- مردم (کارکنانی که وقت ، مهارت و عشق و علاقه خود را داوطلبانه عرضه می کنند)
- سود (حمایت مالی از سازمان های جمعی و غیر دولتی جامعه)
- تولیدات (اهداء کالاهای تولیدی)
- ساختمان (عرضه فضای اداری ، کامپیوتر و سایر تجهیزات)
- خرید (خرید از شرکتهای داخلی و کارآفرینان اجتماعی)
- قدرت (دعوت از تصمیم گیرندگان و یا تاثیر گذار)
- ارتقاء (تعهد به فعالیت های بازاریابی مسئولانه که همچنین از یک آرمان اجتماعی یا سازمانی حمایت کند)

سهم شرکتها در توسعه

بسیج مزیت‌های اصلی و منابعی مانند پول، تولیدات، مهارت‌ها و مردم به منظور حمایت یا تقویت جمعیت‌های محلی از راه:

- ۱- حمایت از طرح‌های آموزشی، تربیت یا کارآموزی، پیشرفت جوانان، شناخت محیط زیست و طرح‌های مربوط به سلامتی و تغذیه در جمعیت‌های محلی.
- ۲- ظرفیت‌دهی به رهبران جمعیتها و کارآفرینان اجتماعی
- ۳- تربیت کارشناسان فنی داخلی در مورد مدیریت محیط زیست
- ۴- ظرفیت‌سازی نظارتی یا کنترلی و حق ابراز عقیده گروه‌های جامعه مدنی داخلی یا محلی و رسانه‌های جمعی
- ۵- حمایت از برنامه‌های آموزشی چند فرهنگی
- ۶- حمایت از ابتکارات آموزشی برای رای‌دهندگان
- ۷- تاسیس و حمایت از برنامه‌های اعتباری خرد و همچنین شرکت‌های کوچک.

فعالیت‌های اصلی شرکت‌ها

- ۱- پیروی از قانون، مدیریت خطر، به حداقل رساندن تاثیرهای منفی اجتماعی و محیط زیستی و کسب اعتبار و ارزش برای کشورها و جمعیت‌های میزبان به وسیله:
- ۲- تولید محصولات و خدمات سالم و با صرفه

- ۳- ایجاد و سرمایه از راه پرداخت مزد محلی ، مالیات ، سهام و حق امتیاز ، پرداخت به موقع به فروشنده محلی/بومی ، کسب ارز خارجی و غیره.
- ۴- ایجاد کار - استخدام نیروی عمومی ، هم برای شرکت و هم برای کل زنجیره تامین و فراهم آوردن روابط کاری مثبت و سازمان یافته.
- ۵- توسعه منابع انسانی - سرمایه گذاری در امر آموزش و تربیت ، توسعه مهارت ، سلامتی و ایمنی در محیط کار و در سر تا سر زنجیره تامین .
- ۶- ایجاد کسب و کار محلی - از راه شبکه تهیه و توزیع به ویژه با کمک شرکتهای متوسط ، کوچک و بزرگ.
- ۷- گسترده معیارهای کسب و کار بین المللی پاسخگو یا مسئول - در حوزه هایی مانند : محیط زیست ، مدیریت بهداشت و ایمنی ، حقوق بشر ، اخلاق ، کیفیت و غیره.
- ۸- حمایت از توسعه و انتقال فن آوری - سرمایه گذاری در بخش تحقیق و توسعه داخلی و معرفی فن آوریها و روش هایی برای تولید پاکتر و سالمتر
- ۹- ایجاد ساختارهای زیربنایی و عمران - مانند سرمایه گذاری در بخشهای صنعتی و ماشین آلات ، ارتباطات و نظام های حمل و نقل ، نظام ها نهاد های قانونی

گفتمان های سیاسی و ترویجی

متوسل شدن به اقدام های فردی و جمعی به منظور تاثیر بر محیطهای توانمندساز (enabling environment) و حمایت از تغییرات نظام مند در سطح داخلی ، ملی و بین المللی به وسیله:

۱- همکاری با دولت ها به منظور بهبود زیر بنای اجتماعی از راه حمایت از بهبود و اصلاح کیفیت نظام مراقبت از سلامت و آموزش .

۲- پیگیری اهمیت نظارت‌های محیط زیستی و سیاست‌های مالی با دولت و جامعه مدنی

- شرکت در مذاکرات جهانی درباره مسائلی مانند تغییرات جوی و تنوع زیستی .
- پشتیبانی از دولت های محلی و ملی به منظور :از میان بردن رشوه و فساد ، مدیریت عمومی موثر و ارائه خدمات ، مقررات عادلانه و شفاف و احترام به حقوق بشر .
- کمک به افزایش توانایی جذب و نگهداری سرمایه های داخلی و خارجی
- پشتیبانی از بهبود سیستم دسترسی صادرات کشورهای جهان سوم به بازارهای سازمان توسعه و همکاری اقتصادی

- پشتیبانی از افزایش سطح کمک های دولت به کشورهای جهان سوم .

کشورهای کمتر توسعه یافته جهان سوم و کشورهای محصور در خشکی و کوچک و جزیره ای باید از معافیت‌های بیشتری در پرداخت دیون خود بهره مند شوند .

اساسی ترین حمایتی که شرکت ها برای رسیدن به چنین آرمان هایی می توانند ارائه دهند از راه گفت‌وگوهای سیاسی و ترویجی است که با همکاری یا باتحت فشار قرارداد دولت برای ایجاد محیط توانمند ساز، ایجاد می شود. در بسیاری موارد این فعالیت ها از راه اقدام جمعی ، به ویژه از راه نمایندگان گروه های تجاری مانند اطاق های بازرگانی و انجمن های تجاری به صورت موثر تر و قانونمندتری انجام می گیرد .

تشویق به سرمایه گذاری در کشورهای با حداقل توسعه یافتگی به ویژه در

آفریقا

- انجمن های تجاری مانند اطاق های بازرگانی بین المللی و شورای شرکتها برای آفریقا واقع در ایالت متحده با عضویت بیش از ۱۷۰ سرمایه گذار بزرگ در آفریقا، در حال ایفای نقش حمایتی فزاینده ای در این منطقه می باشند. این شرکتها همچنین به برقراری ارتباطات بین المللی و ظرفیت دهی و قدرت دادن به انجمن های تجاری داخلی در سر تا سر آفریقا کمک می کنند.

- شرکتها می توانند در اقدامات ابتکاری به رهبری برنامه توسعه سازمان ملل بنام شرکت های پایدار رو به رشد در کشورهای کمتر توسعه یافته که برآمده از عهدنامه جهانی است و افزایش سرمایه گذاری شرکتها و بخش خصوصی در کشورهای کمتر توسعه یافته را تسهیل و تشویق کنند، که تاثیر مستقیم و مثبتی بر روی پایداری داخلی و توسعه اقتصادی دارد.

پشتیبانی از کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه بخاطر افزایش

دسترسی به بازار، همکاری رسمی برای توسعه ، و معافیت بدهی ها

- یکی از حوزه هایی که بخش خصوصی در حال حاضر دارای نقش اندک یاناچیزی در آن می باشد ، حوزه حمایت و طرفداری از اقتصاد بین المللی واقع بینانه تر و عادلانه تر است. بسیاری از سازمانهای غیر دولتی و دولتهای کشورهای جهان سوم چنین اظهار نظر خواهند کرد که شرکتهای بزرگ و انجمن های تجاری آنها اگر سخنی درباره اقتصاد جهانی بیان کنند مطمئنا علیه آن خواهد بود نه له آن. این به ویژه در حوزه تجارت برخی اوقات مسئله اصلی است .

اگرچه اخیراً نمونه هایی از شرکتها با مشارکت با سازمانهای غیر دولتی و نمایندگی های سازمان ملل جهت پشتیبانی از اصلاحات در سیاست های کشاورزی سازمان همکاری اقتصادی و توسعه و اصلاح دستیابی بهینه به بازار ، برای کشورهای با حداقل توسعه یافتگی بوجود آمده است. برخی شرکتها همچنین از فعالیت های حمایت جویانه جامعه مدنی بخاطر معافیت در پرداخت بدهی ها مانند مبارزات Jubilee 2000 حمایت کرده اند .

کار مناسب و سازنده برای جوانان

شبکه کاریابی جوانان سازمان ملل چهار اصل زیر را اولویت بندی کرده است : داشتن شرایط استخدام ، فرصت برابر ، کارآفرینی و ایجاد کار. بخش خصوصی می تواند در تمامی این موارد یا از راه فعالیت های اصلی شرکتی با استخدام افراد جوان ، یا اجرای برنامه های آموزشی ، و سایر تلاش ها برای افزایش اشتغال جوانان ، یا با برقراری ارتباط با شرکتهای کوچک ، بزرگ و متوسط که توسط جوانان اداره می شوند ، ایفای نقش نماید. همچنین شرکتها از راه برنامه های بشر دوستانه و سرمایه گذاری اجتماعی ، می توانند از سازمانهای غیر دولتی که روی استخدام جوانان تمرکز دارند پشتیبانی کنند که این امر از راه فراهم آوردن رایزنی و توصیه های شغلی به جوانان و صرف هزینه انجام می گیرد. همچنین به صورت بالقوه این امکان هم برای انجمن های کاری وجود دارد که با طرفداری از دولت، آنرا در جهت توجه بیشتر به مسایل جوانان و حتی تلاش برای تشکیل وزارت خانه هایی برای پیشرفت جوانان در برخی کشورها سوق دهند.

دسترسی به فن آوری به ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات

"شکاف دیجیتال" در میان کشورهای فقیر و برای قریب به ۳ میلیارد انسان که با کمتر از روزی ۲ دلار زندگی می کنند و طبقات فقیر در کشورهای ثروتمند، به سرعت در حال افزایش است. در صورت وجود حمایت های مناسب، کمک فنی و دسترسی به کامپیوتر، اینترنت راه موثری برای اصلاح آموزش، تامین مهارت های حیاتی، تامین سلامتی، پیشرفت اجتماعی و توسعه کار و کسب در کشورهای فقیر فراهم می آورد. همچنین، دسترسی به اطلاعات و جامعه های آزاد، که اساس پاسخ گویی به مردم و حکومتداری خوب را تشکیل می دهد و فرصت برای فساد را کاهش می دهد.

پر کردن شکاف دیجیتال مستلزم ادغام پنج عامل اصلی است: دستیابی به تجهیزات و نرم افزارهای مناسب، ارتباطات از راه اینترنت، کمک و کار آموزشی های فنی، دسترسی به مسایل محتوایی مربوطه و دسترسی به تجهیزات ارزان قیمت. فقدان پیشرفت در زمینه آزادی در بخش ارتباطات و بازارهای فناوری اطلاعات در بسیاری موارد مانع اصلی بر سر راه رشد است. در کشورهای با حداقل توسعه یافتگی، به غیر از کمتر از ۲ درصد مردم، بقیه به علت نداشتن کامپیوتر، اتصال اینترنتی، کمک های فنی لازم و برق و تلفن از چنین فرصت هایی محرومند. این امر فقط از راه مشارکت های عمومی -خصوصی به رهبری شرکت ها و در چارچوب یک سیاست عمومی میسر است.

اگر چه بند فوق بر روی فناوری اطلاعات و ارتباطات تکیه دارد، سایر انواع فناوری های جدید نیز گنجایش های فراوانی عرضه می کنند اما این امر مستلزم چالش های فراوانی برای کشورهای جهان سوم است. یکی از بحث انگیزترین مسایل در این خصوص، تکنولوژی زیستی و اندام های اصلاح

شده سازمانهای ژنتیکی (GMO) هستند که امید کمک به فراهم آوری طیف گسترده امنیت غذایی، بهداشت، چالش های محیط زیستی و صنعتی را در کشورهای جهان سوم عرضه می کنند اما به علت اثراتشان مورد عدم اطمینان و اعتماد عموم قرار دارند. برای شرکتهای فعال در این بخش، بیشترین چالش متوجه افزایش مشارکت سهامداران و مذاکرات عمومی در باب فرایندهای تحقیقات و توسعه آنها می باشد.

فن آوری دیگری که پتانسیل های زیادی برای کشورهای جهان سوم فراهم می آورد فن آوری احیاء انرژی است که تولید سالم تر و روند مصرف تمیز تری ارائه می نماید. مثال های زیر، البته بر فناوری اطلاعات و ارتباطات تاکید دارد.

نمونه شرکتهایی که در مشارکت با نظام سازمان ملل، سازمانهای غیر دولتی (NGO) و سایرین درباره راه حل های آی سی تی همکاری می کنند عبارتند از: ست لایف، که از فناوریهای ارتباطاتی و اطلاعاتی (ICT)، برای دسترسی به راهنمایی های پزشکی اصلاح شده بهره برداری می کند: سیکونت 'ورکینگ آکادمی'، که با همکاری برنامه توسعه سازمان ملل و دیگران در سراسر جهان از دسترسی و آموزش به کمک فناوریهای ارتباطاتی و اطلاعاتی (ICT) حمایت می کند، و برنامه مشارکت دیجیتال، که با همکاری بانک جهانی، شرکتهای فناوریهای ارتباطاتی و اطلاعاتی (ICT)، مسئولان دولتی و سایر شرکتهای ارتقاء کامپیوترهای قدیمی و قابل استفاده کردن آنها در مدارس همکاری می نماید.

در راستای این برنامه همچنین می توان به اعطای وام ۳۲۰ میلیون دلاری توسط مرکز IFM به شرکت International به منظور سرمایه گذاری در زیر ساختهای مخابراتی پنج کشور فقیر از جمله سیرالئون اشاره نمود.

منابع و مراجع

- United Nation Conference on Trade & Development, Investment policy review: Sierra leone, 2009
- International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009
- World Investment Report 2009
- Sources: Sierra Leonean authorities and Bank of Sierra Leone bulletin.
- world development indicators,2007
- Human development report 2009-UN
- UNESCO Institute for Statistics 2009
- <http://earthtrends.wri.org>
- www.hdr.undp.org/en/statistics/tn1
- Sources: Sierra Leonean authorities; IFS, RETS; and IMF Information Notice System-2008
- Bank of Sierra Leone
- WWW.NATIONMASTER.COM
- <http://www.afdb.org/>
- <http://www.isdb.org/>
- <http://www.uneca.org/>
- <http://www.unctad.org/>
- World Trade Organization, Annual report,2009.
- <http://www.un.org/Depts/ptd/>
- UNCTAD Handbook of statistics,2008.
- <http://www.humanrightswatch.com>.
- <http://www.eiu.com/>
- <http://www.economist.com>
- <http://www.atkearney.com>
- The Government of Sierra Leone And United Nations Development Programme, 2008-2010

- International Monetary Fund, Selected Issues and Statistical Appendix, SIERRA LEONE, IMF Country Report No. 09/12.
- <http://www.sierra-leone.org>